

REFERAT Teknik- og Klimaudvalget (2022-2025) d. 06-03-2023

Mødedato	Mandag d. 06. marts 2023 kl. 14:00
Mødested	Mødelokale Nørre Vilstrup, Indgang A, 3. sal
Mødedeltagere	Carsten Leth Schmidt, Bent Kloster, Jannie B. Westergaard, Benny Bonde, Børge Koch, Helene Hellesø Appel, Bent Vedsted Rønne

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Trafikplan for Haderslev.....	4
Budgetprocessen for 2024-2027.....	6
Videre planlægning for vindmøller ved Kastrup og Tiset.....	8
Gensidig orientering.....	11
Politisk koordinering mellem udvalg.....	12
Regnskab 2022 og overførsler til 2023.....	13
Regnskaber for fire anlægsprojekter over 2 mio. kr. - Teknik- og Klimaudvalget.....	16
Udvidelse af Det Grønne Råd.....	17
Muligheder for at understøtte fælles varmeløsninger.....	19
Trafiksikkerhedsplan 2025 - aktiviteter i 2023.....	22
Forslag til tillæg nr. 5 til spildevandsplan 2021-2024.....	25
Vandhåndteringsstrategi Humlegårdsbæk Haderslev sydby.....	27
Udfasning for anvendelse af pesticider på offentlige arealer.....	29
Status på biodiversitet i driftssammenhæng.....	31
Biodiversitetsprojekter.....	33
Status på PFAS.....	35
Borgerrådgiverens beretning 2022.....	37
Vedtagelse af tillæg nr. 4 til Spildevandsplan 2021-2024.....	40
Beskyttelse af BNBO til Hoptrup Vandværk.....	42
Beskyttelse af BNBO til Øsby Vandværk.....	44
Nyt drikkevandsregulativ 2023 for Provas, Haderslev Vand A/S.....	46
Ansøgning om dispensation til pæle i beskyttet dige.....	48
Dispensation til feriehuse Krydsmærket 3 i Aarøsund.....	50
Forslag til kommuneplantillæg 8-2021 landsbyafgrænsninger og arealudlæg i landdistrikter.....	53
Igangsætning af planproces for et nyt erhvervsområde ved E45, Haderslev Nord.....	57
Udkast til ny Uddannelsespolitik 2023-2026.....	59
Ankenævns- og domsafgørelser.....	62
Lukket: Politianmeldelser.....	63
Underskriftsside.....	64

Punkt 33: Godkendelse af dagsorden

21/24461

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dagsordenen godkendes

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6 marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt, dog ønskes punkt 55, 56, 57 og 58 behandlet særskilt. Helene Hellesøe Appel var fraværende under punkt 59, 60 og 61.

Punkt 34: Trafikplan for Haderslev

22/13436

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af udkast til trafikplan for Haderslev med efterfølgende offentlig høringsproces. Den 6. december 2021 igangsatte det tidligere Udvalg for Plan og Miljø udarbejdelse af Trafikplan for Haderslev. Planen er en arbejdsplan, som belyser hvilke områder som forventes at være eller blive trafikalt udfordret. Teknik og Klima forelagde 12. september 2022 de foreløbige resultater for Teknik og Klimaudvalget, der godkendte retningen for det videre arbejde. Teknik og Klima har efterfølgende færdiggjort udkast til trafikplanen ud fra udvalgets ønsker. Trafikplanen behandler i alt fire emner: Fokuslokaliteter, områder med særlige udfordringer, større infrastrukturprojekter samt øvrige kryds.

Projektleder Jens-Kristian Mikkelsen og afdelingsleder Kasper Mikaelen deltager i behandlingen af punktet.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- udkast til Trafikplan for Haderslev godkendes og sendes i offentlig høring i fire uger

Sagsfremstilling

Den 6. december 2021 igangsatte det tidligere udvalg for Plan og Miljø udarbejdelse af Trafikplan for Haderslev. Planen belyser, hvordan væksten i Haderslev og trafikken generelt, frem mod 2035, vil påvirke trafikafviklingen. Planen opstiller en prioriteret plan for udvikling af vejnettet, så trafikafviklingen også kan fungere tilfredsstillende i 2035.

Udvalget ønskede, at indsatserne i infrastrukturen skulle kunne prioriteres, så den fremtidige byudvikling kan imødekomme og understøtte Haderslevs vækststrategi frem mod 2030 med et ønske om 1.000 flere arbejdspladser, 500 flere indbyggere og 250 flere uddannelsespladser i Haderslev.

Trafikplanen udpeger en række projekter i infrastrukturen, der kan være medvirkende til at sikre, at der også fremadrettet er en god fremkommelighed på vejnettet i Haderslev for byens egne borgere og for byens gæster. Haderslev by er med sin placering ved Haderslev fjord kendetegnet ved 3 fjordkrydsninger, der er medvirkende til at sætte en række trafikale begrænsninger og give trafikale udfordringer på vejnettet. Byen er desuden præget af et gammelt middelalderkvarter med mange snævre gader, et aktivt handels- og cafeliv samt boliger.

Trafikplanen udpeger i alt 12 fokuslokaliteter med trafikale udfordringer i form af trængsel, hvilket betyder forlænget ventetid i afviklingen af trafikken. De 12 fokuslokaliteter prioriteres og der opstilles konkrete løsningsforslag.

Trafikplanen behandler ligeledes to områder, hvor der er trafikale udfordringer:

- Middelalderkvarteret, herunder Nørregade
- Midtbyen (området omkring Allégade, Sejlstensgyden og Toldbodgade)

Trafikken i de to områder beskrives, og der er regnet på forskellige scenarier, men ikke peget på en løsning, da de alle har fordele og ulemper.

Trafikplanen belyser også effekten af større infrastrukturprojekter, som er udpeget i kommuneplanen. Den beskriver Nordhavnsvej, som er præget af stor udvikling i området, hvor der skal være særlig fokus i forbindelse med nye projekter i området. Herudover er der undersøgt 10 lokaliteter, hvor det blev skønnet at der kunne være potentielle udfordringer. Dog har beregningerne vist, at det ikke er tilfældet.

Der er udarbejdet overslagsøkonomi for de 12 fokuslokaliteter, som vurderes at påvirke trafikken mest frem til 2035, se bilag 2.

Udkast til trafikplanen er vedlagt som bilag 3.

Økonomiske forhold

Der er ikke afsat budget i nuværende investeringsoversigt 2023-2026 til realisering af trafikplanen.

For at projekter fra trafikplanen kan realiseres, vil udvalget skulle fremsende supplerende budgetforslag i et af de kommende år, som derefter vil indgå i budgetforhandlinger.

Procedure

- Teknik og Klimaudvalget 6. marts 2023.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt, idet der i høringsperioden indledes dialog med interessenter i Middelalderkvarteret samt at der holdes borgerinddragelse flere udvalgte steder i byen, som minimum Sejlstensgyden, Bygnaf og Nørregade.

Bilag

TKU dagsordenspunkt 12. september 2022

Økonomi overslag

Udkast til Trafikplan

Punkt 35: Budgetprocessen for 2024-2027

23/3822

Sagsresume

Beslutning om budgetprocessen for 2024-2027. Økonomiudvalget har den 21. februar 2023 godkendt budgetstrategien for 2024-2027 og rammeudmelding for fagudvalgene.

Budgetstrategien har til formål at sikre en grundig, inddragende og gennemsigtig budgetproces i forbindelse med budgetlægningen for budget 2024-2027.

Udvalgene skal i marts måned drøfte udvalgets budgetarbejde i foråret. Udvalgene tilrettelægger en budgetproces, som understøtter udvalgenes individuelle behov. Processen skal resultere i, at udvalget afleverer deres bidrag til det tekniske og supplerende budget inden sommerferien i lighed med sidste år, og at udvalgsformanden gennemgår udvalgets budgetbidrag på budgetseminaret den 21. juni 2023.

Økonomichef Morten Outtrup vil gennemgå budgetstrategien på mødet.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- oplæg til budgetprocessen for udvalget godkendes.

Sagsfremstilling

For at sikre en grundig, inddragende og gennemsigtig budgetproces i forbindelse med budgetlægningen for budget 2024-2027 har økonomiudvalget udarbejdet en budgetstrategi, der sætter retningen og fastlægger rammerne for budgetlægningen 2024-2027. Grundlaget for budgetlægningen er den økonomiske politik og 2020 ambitionen om vækst og velfærd.

Teknik- og Klimaudvalget skal i løbet af foråret sikre, at det kommende års forventede forbrug kan afholdes indenfor den udmeldte ramme. Herunder at udvalget realiserer egen andel af det samlede omstillingsbidrag på 0,5 % af serviceudgifterne (13,666 mio. kr.), der blev vedtaget ved budgetforliget 2023 og som er indarbejdet i udvalgenes tekniske budget for budget 2024-2027. I budgetarbejdet kan udvalget med fordel inddrage nøgletal, effektvurderinger m.v.

Desuden anbefales det, at udvalget, med udgangspunkt i budgetstrategien, i forårets budgetproces belyser emner, som ønskes medtaget i det supplerende budgetmateriale, som efterfølgende vil indgå i efterårets budgetforhandlinger. For at sikre en bred inddragelse bør udvalget forholde sig til høring af relevante aktører.

For Teknik- og Klimaudvalget anbefales et procesforløb som fremlagt i vedlagte bilag.

Det betyder, at udvalget jf. procesforløbet skal forholde sig til det tekniske budget på drift og anlæg og arbejdet med overholdelse af budgetrammen for 2024-2027.

Procedure

Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Budgetstrategi 2024 -2027

Forslag til tidsplan for udvalgets budgetproces i foråret

Punkt 36: Videre planlægning for vindmøller ved Kastrup og Tiset

21/8804

Sagsresume

Beslutning om videre planproces på baggrund af orientering om resultater for borgerinddragelse. Virksomheden Momentum har efter ønske fra kommunalbestyrelsen forestået en indledende borgerdialog om en eventuel opstilling af 17 nye vindmøller i området ved Kastrup og Tiset. Herunder har virksomheden afsøgt lokale holdninger til, at der i en periode eventuelt kan være opstillet mere end 17 vindmøller i området. Mens undersøgelserne pågår, er kommuneplanlægningen for området sat i bero.

Den sammenfattede rapport om den indledende borgerdialog viser, at der fortsat på flere områder er en lokal usikkerhed og bekymring omkring projektet blandt såvel lokale borgere som blandt ejerne af de eksisterende møller. Samtidig peger rapporten på muligheder for positivt at imødekomme denne usikkerhed og bekymring.

Teknik og Klima anbefaler, at beslutning om genoptagelse af udarbejdelsen af et plangrundlag afventer, at ansøger senest i juni 2023 eventuelt forelægger et revideret og præciseret projektforslag.

Repræsentanter for Momentum og Deltager Danmark samt afdelingsleder Lene Lindberg Marcussen og byplanlægger Thomas Tram Pedersen fra Teknik og Klima deltager under punktet.

Beslutningskompetencen ligger ved Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Teknik og Klima indstiller, at Teknik og Klimaudvalget overfor Økonomiudvalget og Haderslev Kommunalbestyrelse anbefaler, at

- Deltager Danmarks sammenfattede rapport over den indledende borgerinddragelse tages til efterretning
- beslutning om genoptagelse af kommuneplanlægning for vindmøller ved Kastrup og Tiset afventer en eventuel fornyet projektansøgning senest med udgangen af juni 2023
- Haderslev Kommune orienterer offentligheden om status og det videre forløb for planprocessen

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 17. september 2022, at sætte kommuneplanlægningen om opstilling af nye vindmøller i Kastrup og Tiset i bero med henblik på at give ansøgeren Momentum mulighed for at foretage en indledende borgerdialog omkring det ansøgte projekt. Baggrunden for denne beslutning var, at Momentum i sin ansøgning om opstilling af vindmøller i området fremlagde et ønske om, at nogle af de eksisterende møller i området kunne forblive i en periode parallelt med de 17 nye vindmøller. Kommunalbestyrelsen havde derfor et ønske om, at ansøger skulle kortlægge de lokale synspunkter omkring det ansøgte projekt, inden kommuneplanlægningen fortsattes med en eventuel ny præcisering af kravene omkring det samlede antal af vindmøller i området.

Ansøger har derfor i samarbejde med organisationen Deltager Danmark i perioden september 2022 til februar 2023 gennemført en indledende dialog om projektønskerne med borgere i lokalområdet. Dialogen har dels omfattet en række samtaler med enkelte borgere og fokusgrupper med naboer samt to offentlige borgermøder, herunder et borgermøde med særlig fokus på problemstillingen omkring støj fra vindmøller.

Deltager Danmark har sammenfattet en række observationer omkring offentlighedens holdninger til projektet i en sammenfattende rapport, se bilag 1. Rapporten fremhæver særligt tre områder, hvor den indledende dialog har vist, at der fortsat er en lokal bekymring eller usikkerhed omkring opstilling af vindmøller i området særligt vedrørende;

- Konsekvenser for ejendomspriserne i området og usikkerhed omkring økonomisk kompensation
- Bekymring for støjgener ved projektet, herunder usikkerhed omkring støjbilledet ved flere vindmøller i området
- Generelle natur- og landskabshensyn ved opstilling af en større vindmøllepark

Rapporten peger videre på en almen usikkerhed og manglende tiltro omkring beslutningsprocesserne ved projektet og eventuelle videre perspektiver for vedvarende energi i området. En del af denne usikkerhed refererer tilbage til tidligere planprocesser for vindmøller i området.

Den sammenfattende rapport peger endeligt på en række mulige tiltag i den videre proces, som Deltager Danmark vurderer, kan skabe større lokal afklaring og tiltro omkring projektet.

Teknik og Klima vurderer på grundlag af den sammenfattende rapport og egne observationer i forbindelse med de to borgermøder, at den sammenfattende rapport giver et retvisende, omend ikke udtømmende, indblik i lokale holdninger til det tiltænkte projekt.

I forlængelse af den indledende borgerdialog har projektansøger indledt en nærmere dialog med en større gruppe af ejere af de eksisterende møller i området. Herunder drøftes eventuelle vilkår for nedtagning af 14 af de eksisterende 17 vindmøller. Samtidig drøftes mulighederne for et eventuelt samarbejde omkring et fælles projekt mellem de eksisterende mølleejere og projektansøger omkring opstilling af nye vindmøller med et øget lokalt økonomisk medejerskab. Denne dialog pågår fortsat.

Det er Teknik og Klimas vurdering, at der er såvel basis som behov for en videre afklaring af det ansøgte projekts endelige udformning, inden udarbejdelsen af et plangrundlag for vindmøller i området genoptages. Det gælder særligt i spørgsmålet omkring nedtagning af eksisterende møller og ejerskab til eventuelle kommende møller. Her vil det være væsentligt, at der foreligger et konkret forslag til nedtagning og opstilling af møller som grundlag for beslutning om genoptagelse af planlægningen. Det vurderes samtidig som væsentligt for både naboer og eksisterende mølleejere, at der sker en afklaring af spørgsmålet omkring opstilling af vindmøller i området.

Teknik og Klima anbefaler, at udarbejdelse af et kommuneplantillæg fortsat holdes i bero med henblik på, at ansøger og de eksisterende mølleejere afklarer muligheder for samarbejde og en eventuel revideret projektansøgning. Kommunalbestyrelsen vil herefter kunne træffe beslutning om en eventuel genoptagelse af planlægningen. For at sikre fremdrift i planlægningen for vedvarende energi samt at skabe en endelig afklaring og større transparens for de lokale borgere anbefales det, at en evt. genoptagelse og ny ansøgning senest behandles i juni 2023, samt at offentligheden oplyses om processen.

Procedure

- Teknik og Klimaudvalget 6. marts 2023
- Økonomiudvalget 21. marts 2023
- Haderslev Kommunalbestyrelse 28. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Benny Bonde stemte imod, da der er for mange vindmøller i Danmark.

Bilag

Indsigter fra borgerinddragelse i forbindelse med vindmølleprojekt ved Kastrup-Tiset Enge

Punkt 37: Gensidig orientering

21/24461

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Gelså, Bevtoft, våd sti

På Teknik- og Klimaudvalgets møde den 5. december 2022 blev der orienteret om, at Teknik og Klima efter aftale med Bevtoft Borgerforening udarbejder et mulighedskatalog med løsninger til at gøre det muligt at bruge den rekreative sti endnu mere, end det er muligt nu, da den ofte er meget våd og ikke farbar. Arbejdet med mulighedskataloget har været sat på stand-by, men genoptages i foråret. Forinden kataloget præsenteres for Teknik- og Klimaudvalget, drøftes det med Bevtoft Borgerforening.

Nørregade

11. januar 2023 havde Teknik og Klima inviteret til dialogmøde med de erhvervsdrivende i den smalle del af Nørregade. U.S. Pizza, Frattelli og Portvinskælderen deltog i mødet, hvor de fik oplyst, hvilke pladsbehov man forventer politiet vil kræve når de skal behandle ansøgningen om dispensering fra udeserveringsregulativet. Efter mødet har de hver især indsendt skitser af, hvad de kunne tænke sig. Det er dog ikke muligt at opfylde alles ønsker. Derfor har Teknik og Klima lavet forskellige skitser med forslag, som dels giver dem det ønskede og dels forklarer dem problemstillingerne. Skitserne er efter ønske fra politiet sendt til en trafiksikkerhedsvurdering, hvor Teknik og Klima har modtaget et notat som beskriver de krav lovgivning stiller, når man indretter gaden. Teknik og Klima holder møde med politiet i uge 8 og forsøger at få fastlagt de krav, politiet forventer at stille i deres behandling af ansøgning. Når denne viden er indsamlet, holdes et nyt møde med de erhvervsdrivende og får afklaret, hvorvidt de forsat vil søge om en dispensation.

Orientering om udvidelsesplan

Haderslev Fjernvarme orienterer på borgermøder om status på udvidelsesplan for fjernvarme. Kommende borgermøder holdes på Kulturhus Bispen henholdsvis 2. marts (fuldt booket) og 14. marts 2023 i tidsrummet kl. 17.00-18.30.

Ribevej - Hammelev Bygade

Status på planlægning for areal ved Hammelev, Ribevej - Hammelev Bygade

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Der blev yderligere orienteret om:

- Forhøjelse af diget ved Hygumvej 10, Fole, der er indkommet høringssvar fra Sønderjysk Sportsfiskerforening og på baggrund af det afholdes der møde med sportsfiskerne og Folegruppen i forhold til en justering af ansøgningen.
- Der er ansøgt om KL's klimapris med projektet "Vores Kyst".

Punkt 38: Politisk koordinering mellem udvalg

21/24461

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Punkt 39: Regnskab 2022 og overførsler til 2023

23/150

Sagsresumé

Orientering om regnskabsresultatet for 2022, som på drift udgør et mindreforbrug på 8,069 mio. kr. og på anlæg et mindreforbrug på 22,389 mio. kr.

Beslutning om fordeling af overførsel på drift fra 2022 til 2023 på 6,960 mio. kr., idet 1,109 mio. kr. i mindreforbrug på vinter og vejafvandingsbidrag tilgår kassen. Mindreforbruget på drift skyldes hovedsageligt periodeforskydninger og tidligere års overførte mindreforbrug. Teknik og Klima foreslår at overførsel fra 2022 til 2023 sker ud fra periodeforskydninger på brugerfinansierede områder og projekter. Rest overføres til at håndtere udvalgets ekstra finanseringsbidrag og udfordringer i år 2023 fra budgetforlig 2023.

Godkendelse af ni anlægsregnskaber under 2,000 mio. kr.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- regnskabsresultatet 2022 for driften tages til efterretning
- forslag til udmøntning af overført mindreforbrug på drift fra 2022 til 2023 godkendes
- de ni anlægsregnskaber under 2,000 mio. kr. godkendes.

Sagsfremstilling

Regnskabsresultatet 2022 for driften i Teknik- og Klimaudvalget viser et samlet mindreforbrug på 8,069 mio. kr.

Af tabel 1 fremgår regnskabsresultatet for drift fordelt på hovedområder:

Beløb i mio. kr.	Korrigeret budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse 2022
Teknik og Klima, fælles	10,152	5,696	4,456
Plan og Byg	23,994	23,457	0,537
Klima og Miljø	24,700	22,289	2,411
Drift og Anlæg	106,742	107,198	-0,456
Serviceudgifter excl. vinter- og vejafvandingsbidrag	165,588	158,640	6,948
Vintervedligeholdelse	11,809	10,817	0,992
Vejafvandingsbidrag	1,741	1,624	0,117
Serviceudgifter i alt	179,137	171,081	8,057

Brugerfinansierede områder	0,244	0,231	0,012
Udvalget, drift i alt	179,381	171,312	8,069

Forklaring: i Kolonnen ”afvigelser” betyder intet fortegn foran tallet, at der er tale om mindreforbrug. Minus foran tallene betyder, at der er tale om merforbrug.

Mindreforbruget på drift skyldes hovedsageligt periodeforskydninger og tidligere års overførte mindreforbrug. Udvalgets regnskabsbemærkninger for 2022 er vedlagt i bilag 1. Bemærkningerne vil indgå i kommunens samlede regnskabshæfte for 2022.

Mindreforbruget i 2022 på drift på 8,069 mio. kr. udgør 4,5% af det samlede budget for driften. Af det beløb udgør mindredrift til vinter og vejafvandingsbidrag 1,109 mio. kr. Disse tilgår kassen. De resterende 6,960 mio. kr. overføres til år 2023.

Teknik og Klima foreslår at overføre periodeforskydninger på brugerfinansierede områder og projekter. Rest overføres til at håndtere udvalgets ekstra finanseringsbidrag og udfordringer i år 2023 fra budgetforlig 2023.

Af tabel nedenfor er i hovedtræk vist Teknik og Klimas forslag til at fordele overførslen i 2023:

Forslag til fordeling af overførsel i 2023	Beløb i mio. kr.
Brugerfinansierede områder	0,012
Rottebekæmpelse	0,357
Vores kyst, projekt	1,611
Trafikplan Haderslev bymidte	0,117
Fælles pulje Teknik- og Klimaudvalget	4,863
I alt overførsel, drift	6,960

Teknik og Klimas bemærkninger til fordeling af overførsler fremgår af bilag 2.

På anlæg er det samlede resultat et mindreforbrug på 22,389 mio. kr. Heraf er overført 24 anlægsprojekter med samlet restbudget på 20,402 mio. kr. til 2023 under udvalget, jævnfør beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 28. februar 2023. Resten på 1,987 mio. kr. i mindreforbrug fra 13 afsluttede anlægsprojekter under udvalget indgår i en fælles prisstigningspulje i 2023.

Der er ni anlægssager under 2,000 mio. kr., som er afsluttet i 2022 med et samlet mindreforbrug på 1,366 mio. kr.:

- Udvidelse af Dyrehaven
- Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb
- Moltrup Landevej
- Broer og Bygværker
- Forvarsling af højdebegrænsning på broen på Storegade, Sommersted

- Pulje til realisering af trafikikkerhedsplan 2022, rest overføres til pulje 2023
- Vedligehold af cykelstier 2022
- Forundersøgelse af tilslamning af Aarø Havn og Haderslev Inderhavn
- Forundersøgelse af eventuel udvidelse af Aarø Havn

Se vedhæftede bilag 3 for regnskabstal og bemærkninger til afvigelser.

Fire anlægsregnskaber over 2,000 mio. kr. med et samlet mindreforbrug på 0,621 mio.kr. fremgår af separat sag, idet disse skal godkendes af Haderslev Kommunalbestyrelse.

Kommunens samlede regnskab for 2022 behandles i Økonomiudvalget den 21. marts 2023 og i Kommunalbestyrelsen den 28. marts 2023.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Benny Bonde stemte imod, da han ønskede, at de resterende mindreforbrug på anlægsmidler på 1,987 mio. kr. anvendes til færdiggørelse af cykelsti Nustrup-Uldal.

Bilag

Udvalgets bemærkninger til regnskab 2022

Forslag til fordeling af overførsler på drift

Anlægsregnskaber under 2 mio. kr. - Teknik- og Klimaudvalget

Punkt 40: Regnskaber for fire anlægsprojekter over 2 mio. kr. - Teknik- og Klimaudvalget

23/150

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af regnskaber for fire anlægsprojekter, hvor bruttoudgiften overstiger 2,000 mio. kr.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget over for Haderslev Kommunalbestyrelse anbefaler, at

- regnskaberne for anlægsprojekterne godkendes.

Sagsfremstilling

Anlægsregnskaber over 2,000 mio. kr. skal godkendes af Haderslev Kommunalbestyrelse.

Teknik- og Klimaudvalget afslutter fire regnskaber i regnskabsår 2022:

- Pulje til landsbyfornyelse 2020
- Banestien Haderslev
- Rundkørsel Omkørselsvejen/Christian Xs vej
- Banegårdspladsen Vojens

I bilag 1 fremgår oversigt over anlægsregnskaber med tal og bemærkninger.

Økonomiske forhold

Mindreforbruget på de fire afsluttede anlægsprojekter indgår i det samlede mindreforbrug på anlæg i 2022 fra alle udvalg på 1,412 mio. kr., som Haderslev Kommunalbestyrelse på møde den 28. februar 2023 har besluttet skal overføres til prisstigningspulje 2023.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023
- Økonomiudvalget 21. marts 2023
- Haderslev Kommunalbestyrelse 28. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Anlægsregnskaber over 2 mio. kr. - Teknik- og Klimaudvalget

Punkt 41: Udvidelse af Det Grønne Råd

20/12132

Sagsresume

Beslutning om at udvide Det grønne råd til at omfatte andre elementer indenfor klima. I forbindelse med drøftelse af Haderslev Kommunes kommunikation og involvering i Klimaplan 2022-2050 blev det besluttet at nedsætte et klimaråd. Det Grønne Råd har drøftet muligheden for at udvide det nuværende råd til også at omfatte klima og finder det en god og naturlig idé.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at:

- Det Grønne Råd udvides til også at omfatte klima
- Udkast til ændret forretningsorden for Det Grønne Råd vedtages

Sagsfremstilling

Teknik- og Klimaudvalget besluttede 7. marts 2022 at nedsætte et klimaråd, se bilag 2. Klimarådets fokus er på de klimainitiativer, der har direkte betydning for borgerne, og der vil være et overlap til det arbejde, som Det grønne Råd varetager.

Det Grønne Råd består i dag af 14 medlemmer og har det formål at rådgive Haderslev Kommune om principielle spørgsmål inden for administration af miljø- og naturlovgivning. Det kan blandt andet være naturbeskyttelse, naturgenopretning, naturpleje, friluftsliv, formidling af natur, kulturhistorie i det åbne land, landbrugsregulering, vandløbsadministration, vandløbsvedligehold og restaurering samt beskyttelse af grundvand og overfladevand.

Ved at udvide Det Grønne Råds arbejdsområde vil rådets arbejde også omfatte projekter i regi af klimaplanen. Tilsvarende det arbejde som det tidligere paragraf 17 stk. 4 udvalg for Klima og bæredygtighed arbejdede med. Rådet vil få behov for at mødes oftere end hidtil. På Det Grønne Råds møde den 4. januar 2023 var der derfor et ønske om øget sekretariatsbetjening. Kobles klimadagsordenen på Det Grønne Råd, så vil det blive muligt at trække på kræfter fra klimaområdet til dagsordensproduktion til Det Grønne Råd.

Der foreslås derfor ændret i forretningsordenen, så rådet også kan varetage opgaver omkring klimaarbejdet. I stedet for den årlige mødeaktivitet på 1-2 møder lægges der op til 3-6 møder, så det bliver muligt at give råd i forbindelse med sager, der skal behandles i kommunens politiske udvalg. Rådet foreslås derudover udvidet med 1 medlem fra Grønne Nabofællesskaber og 1 medlem fra ungeklimarådet. Se forslag til ændret forretningsorden i bilag 1.

Det Grønne Råd indkaldes til et møde med henblik på behandling af forslag til forretningsorden, som herefter sendes til Teknik- og Klimaudvalget til endelig behandling.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. februar 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-02-2023

Sagen udsættes til næste møde.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Udvalget besluttede en forretningsorden, der forud for mødet var rundsendt til udvalgets medlemmer. Forretningsordenen er vedlagt i bilag 3.

Bilag

Udkast til forretningsorden 30. januar 2023

Dagsorden Kommunikation og involvering i DK2020-klimaplanen 7. marts 2022

Forretningsorden Det Grønne Råd

Punkt 42: Muligheder for at understøtte fælles varmeløsninger

23/338

Sagsresume

Drøftelse af hvordan og i hvilken grad Haderslev Kommune skal understøtte byer, der gerne vil etablere nye fælles varmeløsninger. Haderslev Kommune opfylder de krav, der er til arbejdet med varmforsyning, men har også mulighed for at gøre mere. I slutningen af 2022 meddelte Haderslev Kommune til boligejere i byer opvarmet med gas, om de kan få fjernvarme eller ej. Flere af byerne, der ikke vil få fjernvarme har kontaktet Haderslev Kommune for at få hjælp til at etablere nye fælles varmeløsninger. For at understøtte disse byer, har Haderslev Kommune oprettet et netværk, hvor byerne kan sparre med hinanden om mulighederne, et lokalt koordinationsforum og igangsat screeninger af muligheder for termonet i otte byer. Haderslev Kommune kan yderligere støtte denne type projekter ved at udarbejde eller give tilskud til screeninger af områderne og udarbejdelse af projektforslag. Desuden kan kommunen undersøge organisatoriske muligheder i dialog med koordinationsforummet.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- det drøftes, hvordan og i hvilken grad Haderslev Kommune skal understøtte byer der ønsker at lave fælles varmeløsninger.

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune har meddelt alle boligejere i byer opvarmet med gas, om de vil få fjernvarme, hvilket 26 byer ikke vil. Flere af disse byer har kontaktet Teknik og Klima, da de ønsker hjælp til at etablere en ny fælles varmeløsning. Det skyldes både at gaspriserne er steget, at nye fælles løsninger kan være et grønt alternativ til naturgas, og der ikke er udsigt til fjernvarme. Varmeplanen for gasopvarmede områder kan ses i bilag 1.

Haderslev Kommune har med hjemmel i varmforsyningsloven mulighed for at udarbejde projektforslag for kollektive varmeløsninger, men der er ikke noget krav om at kommunen skal udarbejde projektforslag. I kommunens klimaplan fremgår det, at der skal arbejdes for at al varmeproduktion kommer fra vedvarende energikilder. Herunder er en række tiltag, der skal iværksættes for at opnå dette, og kommunen er allerede i gang med disse tiltag. Derfor opfylder Haderslev Kommune de krav der er til arbejdet med varmforsyning, men kommunen har også mulighed for at gøre mere. Haderslev Kommune har mulighed for enten at drive eller facilitere varme projekter i byerne eller lade byerne klare sig selv. Det skal derfor drøftes, hvordan og i hvilken grad Haderslev Kommune skal støtte disse byer. Derfor kommer her en status på det arbejde kommunen har sat i gang med, samt hvilke muligheder, der kan være for at støtte udviklingen. Haderslev Kommunes klimaplan og tiltagskatalog kan ses i bilag 2 og 3.

Igangsatte tiltag:

Haderslev Kommune har begrænset erfaring med etablering af fælles varmeløsninger. Derfor har Teknik og Klima startet et netværk for de byer, der er interesserede i dette. Formålet med netværket er, at byerne kan lære af hinanden, og vi sammen kan løfte vidensniveauet. Netværket udmøntes i fem netværksmøder i 2023, hvor der til hvert møde vil være en oplægsholder og dialog om et relevant emne. Første netværksmøde blev afholdt mandag den 23. januar. Til mødet var fem byer, der var forskellige steder i processen, repræsenteret. Fokus til mødet var, hvilke udfordringer byerne ser ved at etablere fælles varmeløsninger.

Nogle af disse udfordringer er:

- Manglende viden indenfor varmforsyning og jura
- Økonomi til at lave screeninger af mulige løsninger, projektforslag og etablering
- Skabe opbakning i lokalområdet og kommunikere om projektet
- En passende model for ejerskab og drift af anlægget

I bilag 4 ses et eksempel på en proces til at få fælles varmeløsninger, samt hvor der kan være udfordringer.

Udover netværket for landsbyer etablerer Haderslev Kommune et lokalt koordinationsforum, så større aktører indenfor varmeområdet kan koordinere omstillingen af varmforsyningen. Netværket vil bl.a. bestå af kommunen, fjernvarmeselskaberne og el-distributionsselskaber.

Teknik og Klima har også igangsat screeninger i otte byer, hvor kommunale bygninger skal have ny varmekilde. Screeningerne skal vise, om termonet eller individuelle varmepumper er den bedste økonomiske løsning i byerne. Hvis termonet viser sig at være den bedste løsning, kan de kommunale bygninger være en stor forbruger og skal derfor ikke hindre etableringen af termonet, ved at etablere egen varmepumpe. Screeningerne laves for Over Jerstal, Hammelev, Sommersted, Fjelstrup, Nustrup, Bevtoft, Jegerup og Øsby. Når screeningerne er lavet, vil byerne blive præsenteret for resultatet, og de skal derefter tage stilling til, om de ønsker at arbejde videre med termonettet. Af byer, der i varmeplanen er udpeget til at have potentiale for fælles varmeløsninger, vil der efter disse screeninger være 12 byer, der ikke er blevet screenet.

Økonomiske udfordringer:

En måde, Haderslev Kommune kan støtte byerne, er ved at lave projektforslag for byerne eller give tilskud til screeninger eller projektforslag. Skal der gives tilskud, skal det besluttes, hvad der kan gives tilskud til, hvor stort tilskud der skal gives, og hvem der kan søge. Erfaringer fra de igangsatte screeninger og projektforslaget for termonettet i Årøsund viser, at priserne for disse er henholdsvis 30.000 og 109.000 kr. I bilag 5 kan der ses eksempler på, hvor mange projekter der kan støttes med disse priser og et budget på 250.000 kr.

En anden måde, Haderslev Kommune kan støtte projekterne økonomisk, er ved at give kommunegaranti. Haderslev Kommune kan give kommunegaranti til projekter på over 0,25 MW, svarende til projekter over ca. 40 husstande. Kommunegarantien kan være nødvendig for at byerne har økonomi til at etablere anlæggene.

Organisatoriske udfordringer:

Der er flere måder disse fælles varmeanlæg kan driftes og ejes. Mulighederne kan være:

- De enkelte byer etablerer et A.M.B.A, der kan eje og drive anlægget. Dette kræver frivillige, der vil sidde i bestyrelsen og administrere anlægget. I denne situation kan der muligvis laves en aftale med fjernvarmeselskaberne om, at de står for den administrative del, da de har erfaringerne og redskaberne til at sende regninger ud.
- En anden mulighed er at fjernvarmeselskaberne ejer og driver anlæggene. Dog har fjernvarmeselskaberne travlt med at udrulle fjernvarmen og kan derfor ikke påtage sig opgaven med at etablere anlæggene de næste par år. Dog vil de muligvis gerne eje anlæg der er etableret.
- En tredje mulighed er, at Haderslev Kommune i samarbejde med andre parter etablerer et selskab, der skal eje og drive fælles varmeløsninger i landdistrikterne.

Etablering og drift af lokale varmeløsninger vil være et naturligt emne at drøfte ved kommende møde i det lokale koordinationsforum.

På baggrund af drøftelsen vil Teknik og Klima fremlægge en sag til beslutning i løbet af foråret 2023.

Økonomiske forhold

Der er mulighed for, via midler i 2023 under DK2020, at understøtte udrulningen af fælles varmeløsninger i landdistrikter med 250.000 kroner. Fra samme budget er der derudover disponeret 50.000 kroner til understøttelse af netværket for fælles varmeløsninger.

Procedure

- Teknik og Klimaudvalget 6. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Drøftet med henblik på at forvaltningen efter supplerende dialog med Provas og Fjernvarmeselskaberne, udarbejder en beslutningssag vedrørende økonomisk støtte til etablering af fælles varmeløsninger samt forslag til håndtering af ejerskab og fremtidig drift.

Bilag

Varmeplan for gasområder

Haderslev Kommunes klimaplan

Tiltagskatalog til Haderslev Kommunes Klimaplan

Proces for etablering af fælles varmforsyning

Notat om muligheder for tilskud

Punkt 43: Trafiksikkerhedsplan 2025 - aktiviteter i 2023

23/3328

Sagsresume

Beslutning om prioritering af projekter i 2023 samt anlægsbevilling. Den 8. februar 2021 godkendte det tidligere Udvalg for Plan og Miljø Trafiksikkerhedsplan 2025. I denne sag søges om anlægsbevilling og prioritering af projekter for 2023. Med afsæt i Trafiksikkerhedsplan 2025 har Teknik og Klima udvalgt 11 projekter med særlig fokus på forbedring af uheldsbelastede lokaliteter, forhøjelse af den generelle standard på vejnettet, samt aktiviteter der medvirker til at forbedre trafikanternes adfærd. Der er i 2023 afsat i alt 1,000 mio. kr. til realisering af de udvalgte projekter.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- udvalget prioriterer, hvilke projekter der gennemføres i 2023.

Sagsfremstilling

Den 8. februar 2021 godkendte det tidligere Udvalg for Plan og Miljø Trafiksikkerhedsplan 2025, se bilag 1. Målsætningen for Haderslev Kommunes Trafiksikkerhedsplan 2025 følger målsætningen fra Færdselssikkerhedskommissionen om, at antallet af dræbte og alvorligt tilskadekomne halveres frem mod 2030.

Trafiksikkerhedsplanen søger at nå målet med en bred indsats, hvor der er særligt fokus på:

- Særligt uheldsbelastede lokaliteter (sorte pletter), hvor der udarbejdes forslag til at nedbringe uheldsantallet i disse.
- Den generelle standard på kommunens vejnet hæves, så vejene bliver mere selvforklarende og dermed mere sikre.
- Kommunen deltager i aktiviteter, som medvirker til at forbedre trafikanternes adfærd – blandt andet i forhold til unge trafikanter, hastighed og eneuheld.

Ud fra disse kriterier, tidligere udarbejdede skolevejsanalyser, trafiksikkerhedsinspektionen, trafikplanen for Haderslev, samt borgerhenvendelser, har Teknik og Klima udvalgt 11 projekter. Teknik og Klima reviderer årligt listen med projekter, inden den sendes frem til politisk prioritering, med ny viden fra uheld, analyser og borgerhenvendelser.

Der er i budgettet afsat 1,000 mio. kr. til projekter i 2023 til opnåelse af målsætningerne i Trafiksikkerhedsplan 2025. Teknik og Klima vurderer, at projekterne i nedenstående tabel udgør et fokuseret bidrag til uheldsbekæmpelsen i kommunen. Der er oplyst projekter for 2,050 mio. kr.

Udvalget bedes prioritere projekter for 1,000 mio. kr. Det anbefales, at der prioriteres projekter inden for hver type for at opfylde målsætningerne i Trafiksikkerhedsplan 2025 bedst muligt.

Projekt nr.	Projektforslag	Type	Overslagspris i kr.
1	Forbedring af krydset mellem Gammel Hørgårdsvej og Erlev Skole	Skoleveje	175.000
2	Afmærkningsforbedringer på skolevejene	Skoleveje	75.000

	til Erlev Skole		
3	Skolevejsanalyse af Starup Skole	Skoleveje	75.000
4	Ny Erlevvej / Sønderbro - Forbedring af kryds for de bløde trafikanter	Kryds	300.000
5	Fortov ved Alexandreparken i Vojens	Strækning	200.000
6	Fællessti på nordsiden af Clausensvej (Fra Thriges vej til tunnel ved Bredgade)	Strækning	350.000
7	Fortov ved Ejsbøl, mellem Ejsbølsvinget og Lænkebjerg	Strækning	200.000
8	Formidling af øget cyklisme i Haderslev Kommune	Kampagne	75.000
9	Mindre tiltag i 6 udpegede kryds i åbent land	Selvforklarende veje	200.000
10	Mindre tiltag til tydeliggørelse af vejforløb på 6 strækninger i åbent land	Selvforklarende veje	200.000
11	Trafiksikkerhedsinspektion	Selvforklarende veje	200.000

Nærmere beskrivelse af projektforslagene fremgår af vedlagte bilag 2-13.

Økonomiske forhold

Der er afsat 1,000 mio. kr. på investeringsoversigten i 2023 til realisering af Trafiksikkerhedsplan 2025.

Bevillingen søges frigivet på møderne i april 2023

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Udvalget besluttede at prioritere projekterne i prioriteret rækkefølge 1, 5, 9, 10 og 4. Det noteres, at anlægsbevillingen søges frigivet på april møderne.

Bilag

Trafiksikkerhedsplan 2025

01 - Forbedring af krydset mellem Gammel Hørgårdsvej og Erlev Skole

02 - Afmærkningsforbedringer på skolevejene til Erlev Skole

03 - Skolevejsanalyse af Starup Skole

04 - Ny Erlevvej / Sønderbro - Forbedring af kryds for de bløde trafikanter

05 - Fortov ved Alexandreparken i Vojens

06 - Fællessti på nordsiden af Clausensvej (Fra Thriges vej til tunnel ved Bredgade)

07 - Fortov på Ejsbølvej, mellem Ejsbølsvinget og Lænkebjerg

08 - Formidling af øget cyklisme i Haderslev Kommune

09 - Mindre tiltag i 6 udpegede kryds i åbent land

10 - Mindre tiltag til tydeliggørelse af vejforløb på 6 strækninger i åbent land

11 - Trafiksikkerhedsinspektion

Punkt 44: Forslag til tillæg nr. 5 til spildevandsplan 2021-2024

23/846

Sagsresume

Beslutning om udsendelse af forslag til tillæg nr. 5 til spildevandsplan 2021-2024 i offentlig høring, og om der skal udarbejdes miljøvurdering. Forslag til ændring i spildevandsplanen er udarbejdet for at muliggøre separatkloakering i bolig- og erhvervsområde ved Louisevej, Gammelting, Clausensvej og Christiansfeldvej og den østlige del af Laurids Skaus Gade. Separatkloakeringen muliggør at overfladevand fra dette område kan tilledes Klimapark Jomfrustiens bassiner.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- forslag til tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2021-2024 godkendes og sendes i offentlig høring i otte uger.
- der ikke foretages miljøvurdering af planforslaget.

Sagsfremstilling

Med forslag til tillæg nr. 5 udvides området for planlagt separatkloakering med bolig- og erhvervsområde ved Louisevej, Gammelting, Clausensvej og Christiansfeldvej, samt den østlige del af Laurids Skaus Gade. Området er i dag fælleskloakeret. Forslag til tillæg nr. 5 ses i bilag 1.

Med denne separatkloakering bliver det muligt at lede tilstrækkelig med overfladevand til bassinerne i Klimapark Jomfrustien. De øgede vandmængder er nødvendige for at undgå grøn "algesuppe" i bassinerne. "Algesuppe" kan opstå, når overfladevand henstår i længere perioder uden nævneværdig udskiftning.

Som en sidegevinst vil denne separatkloakering reducere overløb af regnvandsopspædet urensset spildevand fra overløbsbygværk Gasværksvej til ca. 1 stk årligt. I dag er der ca. 12 stk. overløbshændelser pr. år. Overløbsmængden reduceres tilsvarende fra 13.500 m³ til ca. 2.000 m³ pr. år.

Rådgiver oplyser desuden at der som endnu en sidegevinst, ikke længere vil være behov for at etablere et nyt sparebassin på fælleskloakken ved Gammelting.

Den fremtidige vejafvanding i Louisevej, Christiansfeldvej, Gammelting og Clausensvej håndteres i dette tillæg i det omfang, de er omfattet af tillægget, i vejbede eller lignende LAR-løsninger inden tilslutning til Provas's regnvandsledning. Vejbedene vil indgå i Jomfrusti-projektet. Efter etablering driftes vejbedene efter samme aftale som bassinerne i klimaparken. Vejbedene håndterer kun vejvand, alt øvrigt overfladevand skal tilsluttes direkte til Provas regnvandsledninger.

Spildevandet fra området vil fortsat blive afledt til Haderslev Renseanlæg.

Regnvandet fra området vil fremover blive afledt til Haderslev Fjord via Klimapark Jomfrustien, med regnvandsbassiner som rensningsløsninger svarende til Bedst Anvendelige Teknik (BAT). Vejvand vil som BAT-rensning blive håndteret i

vejbede eller anden LAR-metode, inden tilledning til Klimaparken.

I henhold til ”Lovbekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer” skal spildevandsplaner i visse tilfælde miljøvurderes. Teknik og Klima har screenet forslaget og har vurderet, at der ikke er behov for en miljøvurdering, se bilag 4.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Forslag til Tillæg nr. 5 til spildevandsplan 2021-2024

Oversigtskort 1 tillæg 5

Oversigtskort 2 tillæg 5

Rådgiver NOTAT

Screening for miljøvurdering af forslag til tillæg nr.5

Punkt 45: Vandhåndteringsstrategi Humlegårdsbæk Haderslev sydby

20/12107

Sagsresume

Beslutning om vandhåndteringsstrategi for oplandet til Humlegårdsbæk, Haderslev sydby. Med vandhåndteringsstrategien sættes der retning for hvordan spildevand og overfladevand skal håndteres i Haderslev sydby. Der er overordnet set to løsningsscenarier med enten fælleskloakering eller separatklakering. Uanset hvilke af de to løsningsmodeller der vælges vil mængden af overløb til fjorden blive begrænset væsentligt.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- Strategi nr. 2, scenarie nr. 2 - Separatkloakering, samt regulering af Humlegårdsbækken, vedtages.
- Kloakeringsprincippet i de eksisterende separatkloak oplande fastholdes og i opland '053 Humlegårdsbæk (vejnavn)' udlægges området til LAR ved nedsivning med mulighed for udtræden af kloakforsyningen for regnvand, for de tilsluttede ejendomme.
- Der igangsættes udarbejdelse af plangrundlag.

Sagsfremstilling

Med Spildevandsplan 2021-2024 blev det besluttet at der skal udarbejdes en række vandhåndteringsstrategier for oplande eller deloplande til alle renseanlæg i kommunen. En vandhåndteringsstrategi går forud for udarbejdelse af selve plangrundlaget. I strategien analyseres det samlede opland for en række faktorer og med det formål at finde den bedst mulige vandhåndtering og ressourceudnyttelse til gavn for byens borgere. Den samlede rapport ses i bilag 1.

Vandhåndteringsstrategien for oplandet til Humlegårdsbæk er den første af flere og udvalgt da flere af de nuværende kloakløsninger er saneringsmodne og kræver nye udledningstilladelser der imødekommer gældende krav til vandløbet. Det er Haderslev Kommune der beslutter vandhåndteringsstrategien og det efterfølgende plangrundlag, mens det er Provas der afholder økonomien samt anlægger og drifter projekterne.

Der er to overordnede strategier, der økonomisk og miljømæssigt opfylder retningslinjerne i spildevandsplanen om helhedsorienteret sammentænkning. De to strategier har hver to mulige scenarier. Der har den 27. februar 2023 været afholdt et temamøde for Provas bestyrelse og for Teknik- og Klimaudvalget med besigtigelse i området og præsentation af de to mulige strategier.

Strategi nr. 1: Fælleskloak, med overløb af regnvandsopsødet urensset spildevand til Haderslev fjord.

- Scenarie 1: et årligt overløb anslået 403 mio. kr.
- Scenarie 2: fem årlige overløb anslået 346 mio. kr.

Strategi nr. 2: Separatkloak

- Scenarie 1: med overløb af regnvand til Humlegårdsbæk en gang hvert femte år anslået 375 mio. kr.
  - Scenarie 2: scenarie 1 plus regulering af Humlegårdsbækken, der muliggør overløb af regnvand til bækken en gang årligt anslået 325 mio. kr.

Udover den ovennævnte økonomi, som også ses i bilag 3, så er der ved separatløsningen også en udgift for de ejendomme som tilsluttes den nye kloakløsning. Den betales direkte af ejendommejereren. Beløbet til at anlægge separering på egen grund er for det samlede opland anslået til 47 mio. kr.

I begge strategier fastholdes separatkloak i de oplande, hvor det allerede er anlagt. I opland '053 Humlegårdsbæk (vejnavn)' udlægges området til LAR (nedsivning) med mulighed for udtræden af kloakforsyningen for regnvandsdel, for de tilsluttede ejendomme, opland 053's beliggenhed kan ses i bilag 2.

Den samlede rapport med vurdering af alle løsninger ses i bilag 1. For en økonomisk oversigt over alle strategier/scenarier, se bilag 3. I bilag 4 ses tidsplanen for både kommunens politiske behandling og for Provas udførelse.

Uanset hvilken af løsningerne er projektet gennemført i 2047 og det vil sammen med Jomfrusti Klimaparkprojektet medføre en samlet reduktion fra alle overløb fra fælleskloakken med direkte udløb til Haderslev fjord på ca. 96 % for separatkloakken, ca. 75 % for fælleskloakken ved 1 årligt overløb og ca. 59 % ved 5 årlige overløb fra fælleskloakken. Hastigheden på reduktionen af overløb er størst i første tredjedel af projektet, og herefter vil hastigheden aftage. En egentlig reduktion vil dog være helt afhængig af, at etableringstidspunktet for ny hovedkloakledning til renseanlæg/Haderslev fjord, prioriteres. Se bilag 5.

Der tilledes i dag ca. 400.000 m³ overfladevand til Haderslev renseanlæg fra Humlegårdsbæk oplandet. Ved separatkloakering ledes denne mængde uden om renseanlægget. Ved en fælleskloakløsning er der risiko for at de kloakledninger der anlægges, viser sig ikke at være store nok i fremtiden til fremtidens regnmængder.

Teknik og Klima vurderer, at strategi nr. 2 separatkloakering med vandløsbregulering vil være den løsning der giver den mest fremtidssikrede løsning både med hensyn til økonomien og miljøbeskyttelse for forbrugeren.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget den 6. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt, idet der ønskes udarbejdet en særskilt sag i forbindelse med vandløbsreguleringen, der omfatter muligheder for øget rekreativ værdi for borgerne.

Bilag

Forslag til VHS for Humlegårdsbæk opland med bilag.

Opland 053, forslag til LAR nedsivning og mulighed for udtræden af forsyningen for regnvandsdel.

Økonomi konklusion

Tidsplan politisk behandling og anlægsprojekt

Miljø: Haderslev fjord forventet antal overløb år 2047

Punkt 46: Udfasning for anvendelse af pesticider på offentlige arealer

22/21765

Sagsindhold

Beslutning om det fremtidige serviceniveau for ukrudtsbekæmpelse. Fra den 1. januar 2024 er det ikke længere tilladt at anvende pesticider til ukrudtsbekæmpelse og bekæmpelse af invasive arter på offentlige arealer. Pesticider har været en billig måde at bekæmpe ukrudt på belægninger, langs kantsten og til at bekæmpe invasive arter. Når pesticider ikke længere må anvendes, vil omkostningerne til renhold stige markant, hvis serviceniveauet ikke justeres. Teknik- og Klimaudvalget skal derfor tage stilling til, hvilket serviceniveau der skal være på de befæstede arealer, når forbuddet træder i kraft.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima?indstiller, at?

- det fremtidige serviceniveau for ukrudtsbekæmpelse på kommunale arealer fra 2024 besluttes.

Sagsfremstilling

Den 1. januar 2024 er det ikke længere tilladt at anvende pesticider til bekæmpelse af ukrudt på belægninger eller arealer med høj risiko for nedsvivning. Haderslev Kommune har primært anvendt pesticider til at holde fortove og kantsten rene for ukrudt. Udover de kommunale veje, pladser og grønne arealer har Teknik og Klima driftsaftaler med forskellige kommunale institutioner, som også vil blive berørt af udfasningen af pesticider til bekæmpelse af ukrudt. I forhold til dette vil Teknik og Klima gå i en nærmere dialog for at afstemme forventningerne til den fremtidige drift.

Ukrudt i belægninger, og mellem kantsten og asfalt, nedsætter levetiden for belægningen betydeligt og nedsætter fremkommeligheden. Sekundært er pesticider blevet brugt til bekæmpelse af invasive arter, såsom kæmpebjørneklo, til ukrudtsbekæmpelse langs hegn og i hække, samt ved forberedelse af nye plantebede. Pesticider har været anvendt i alle de forvaltninger som har driftet belægninger.

Serviceniveauet for ukrudtsbekæmpelse på belægninger og langs kantsten har tilstræbt at bekæmpe ukrudtet, før det har været til gene for færdslen, og før belægningerne har taget skade. Til opretholdelse af det nuværende serviceniveau på belægninger har der i 2022 været et forbrug på 0,780 mio. kr.

Ukrudtsbekæmpelse uden pesticider vil fremover ske med en kombination af termisk (gasbrænding, damp og skum efter behov) og mekanisk (børstning med stålborster og manuel lugning hvor andet ikke er muligt) bekæmpelse. Den pesticidfri ukrudtsbekæmpelse er ikke lige så effektiv som ved brugen af pesticider, og opretholdelse af det tidligere serviceniveau, kan derfor ikke udføres inden for de afsatte midler. Af bilaget fremgår en nærmere uddybning af de alternative metoder til pesticidfri ukrudtsbekæmpelse.

Teknik og Klima foreslår derfor tre forskellige muligheder for den fremtidige ukrudtsbekæmpelse:

1. Det nuværende serviceniveau søges opretholdt bedst muligt. For at opretholde serviceniveauet er det nødvendigt at tilkøbe en række ydelser eller tilkøbe maskiner og øge medarbejderstaben med 2 årsværk. Meromkostningen til at opretholde serviceniveauet forventes at ligge på ca. 1,400 mio. kr., som findes ved omprioriteringer indenfor driften af belægninger i øvrigt.

2. Ukrudtsbekæmpelsen prioriteres efter en zoneinddeling, der svarer til den eksisterende zoneinddeling i kommunens affaldsopsamling. Centrum i centerbyerne prioriteres højest, dernæst indfaldsveje og sidst de øvrige veje. Hyppigheden af indsatsen tilpasses den nuværende økonomiske ramme og omkostningerne til den prioriterede zoneinddelte indsats holdes indenfor det tidligere forbrug. Der må, over tid, forventes en øget omkostning til fortovsvedligehold, primært på de nedprioriterede strækninger.
3. Indsatsen nedjusteres alle steder til den nuværende økonomiske ramme. Omkostningerne til indsatsen holdes indenfor det tidligere forbrug. Der må, over tid, forventes en øget omkostning til fortovsvedligehold.

Ved alle tre muligheder vil der kunne opleves større mængder ukrudt end tidligere, og ukrudt vil derfor kunne opleves i større mængde og i større størrelser end hidtil. Det vil særligt blive synligt på fortove og langs kantsten. Teknik og Klima vil i forbindelse med udfasningen for anvendelse af pesticider til ukrudtsbekæmpelsen informere bredt om beslutningen for at imødekomme henvendelser fra offentligheden.

Økonomiske forhold

Omkostninger ved omlægningen af den pesticidfri ukrudtsbekæmpelse findes indenfor den eksisterende driftsramme.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Udvalget besluttede løsningsmulighed nummer 1.

Benny Bonde stemte imod, da han ønskede løsningsmulighed nummer 3.

Bilag

Termiske og mekaniske metoder

Punkt 47: Status på biodiversitet i driftssammenhæng

21/1401

Sagsresume

Orientering om status for øget biodiversitet på kommunale arealer samt om kommende tiltag. På baggrund af tiltagene i 2021 og 2022 ændrer Teknik og Klima græshøjden flere steder. 2 ud af 3 Insekthaver er nu etableret.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

På baggrund af beslutning i Udvalget for Plan og Miljø den 8. marts 2021, hvor udvalget besluttede at øge biodiversiteten på de kommunale arealer under Teknik og Klimas drift, har teknik og Klima gennemført følgende tiltag:

- Ændret praksis omkring slåning af grøfter og rabatter udenfor byzone.
- Etablering af to formidlingsområder (insekthaver) i Damparken, Haderslev og på det grønne område ved Torvegade i Gram.
- Øget fokus på at efterlade træer til naturligt henfald i bevoksninger.
- Etablering af insektvenlige stauedebede og frøblandinger med plantesammensætninger af engkarakter i byerne.
- Ændret græsslåning i byer. På større græsarealer er der foretaget høstslet (det afklippede materiale fjernes efter slåning) mod tidligere drift med kort græs.

Etablering af den sidste insekthave i Vojens forventes at ske i løbet af 2023. Teknik og Miljø har i 2022 modtaget flere klager over, at græsset har været kort end over at det flere steder er blevet længere.

Når græsarealerne slås en til to gange årligt, er der flere planter, der kan nå at sætte frø og flere insekter, der kan leve i bunden af arealerne. ændringen vil skabe en stor og nem gevinst for biodiversiteten, da der hurtigt og med få midler vil blive skabt mange små områder i byerne med en højere biodiversitet.

På baggrund af erfaringerne med høstslet på større græsarealer vil Teknik og klima i 2023 omlægge yderligere græsarealer fra kort græs til slåning en eller to gange årligt, afhængigt af vækstforholdene.

På mindre græsarealer, hvor græsset tidligere har været holdt kort, klippes græsset fremadrettet kun en til to gange årligt. Op til fortove, vejarealer og parcelhusgrunde holdes græsset fortsat kort (se eksempel i bilag 1). Smalle rabatter slås fortsat. Nogen steder vil det være relevant at supplere med frøblandinger til at hjælpe biodiversiteten lidt på vej.? Omlægningerne vil løbende blive tilpasset i dialog med de relevante lokale beboere og brugere.

Økonomiske forhold

Tiltagene holdes indenfor det normerede driftsbudget.

Procedure

- Teknik og Klimaudvalget den 6. marts 2023.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Eksempler på ændret græsslåning

Højere biodiversitet på kommunale arealer

Punkt 48: Biodiversitetsprojekter

23/1014

Sagsresume

Orientering om mulige biodiversitetsprojekter i Haderslev Kommune. Teknik og Klima har gennemgået de kommunale, grønne arealer og fundet en række områder, som er af en vis størrelse, med placering både i centerbyer og i nogen af de mindre byer, og som har potentiale til at kunne opnå en højere biodiversitet.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Teknik- og Klimaudvalget besluttede den 6. februar 2023, at arbejdet med at øge biodiversiteten på kommunens arealer skal sigte efter højest mulig biodiversitet, som planlægges gennem borgerinddragelse og med fokus på merværdier for borgerne. På den baggrund afsættes der også midler til, at borgerne får oplevelser i naturen ved eksempelvis etablering af gangarealer, aktiviteter m.m., se bilag 1.

Teknik og Klima har gennemgået de kommunale, grønne arealer og fundet en række områder, som har en vis størrelse, med placering både i centerbyer og i nogen af de mindre byer, og som har potentiale for at kunne opnå en højere biodiversitet. Områderne er vist i bilag 2.

Det mest omfattende af projekterne er området syd for Grønning omkring vandløbet Humlegårdsbæk i Haderslev by. Området er flere steder under tilgroning i træer, og der tænkes indsatser som udtynding af træer, afgræsning med kvæg, høslæt, etablering af nye og udbedring af eksisterende stier samt såning af blomster. Inddragelse af borgerne kan foregå ved et ”åbent hus” arrangement, inden projektet igangsættes, hvor naboer, borgergrupper m.fl. inviteres til at komme med deres tanker og ideer i forhold til at øge biodiversiteten i området. På den baggrund forventes også et vist lokalt ejerskab til projektet efterfølgende.

Et andet projektforslag er indtænkning af biodiversitet i projektet ”plant et træ for nyfødte” ved Nederbyvænget/Fårehaven, Haderslev. Her tænkes etablering af stier i området og såning af blomsterblandinger omkring træerne, så en variation af insekter tiltrækkes.

Et tredje projektforslag er et græsareal ved Blæsbjerg i Gram. Arealet indeholder en gravhøj. Inddragelse af borgerne kan foregå ved et ”åbent hus” arrangement, inden projektet igangsættes, hvor naboer/grundejerforening kan komme med deres tanker og ideer i forhold til at øge biodiversiteten i området. Projektet kan eksempelvis indeholde forsøg med variation i klipning af græsset i området: inddeling af området i ingen, én og to årlige slåninger, herunder opsætning af informationsskilt om forsøget. Projektet kan også omfatte pleje af gravhøjen ved rydning af beplantning særligt på sydsiden (sydsiden af stejle bakker kan ofte indeholde mere sjældne planter).

Herudover er der grønne områder i eksempelvis Vojens, Sdr. Vilstrup, Sommersted, Hoptrup og Arnum, hvor det er oplagt at lave tiltag der øger biodiversiteten i samskabelse med borgerne, så deres ønsker til brugen af arealerne tilgodeses i processen. Eksempler på tiltag kunne være beskæring af tilgroede arealer, ændring af den eksisterende drift (græsslåning), såning af blomsterfrø samt andre tiltag, der både sikrer en bedre biodiversitet, men som også kan opfylde et rekreativt eller socialt behov for borgerne i områderne.

Da biodiversitet måles i antallet af arter (planter, dyr, svampe m.m.) i et givent område, forventes projektområderne gennemgået inden opstart og igen, når projekterne er udført, for på den måde at kunne sammenligne men også opnå en erfaring i forhold til, hvilke tiltag der giver den højeste biodiversitet.

Udgifter til projekterne fordeler sig på tiltag i forhold til selve arealet samt borgerinddragelse, herunder møder. Herudover kan der være udgifter til konsulentbistand, hvis der bliver brug for særlige kompetencer. Udgifterne afholdes indenfor den givne anlægsbevilling, som er 1 mio. kr. i 2023, og 0,5 mio. kr. i henholdsvis 2024 og 2025.

Sideløbende med ovenstående projekter udarbejdes en hjemmeside, som blandt andet skal inspirere borgerne til at skabe biodiversitet i egen have, på en virksomhed eller lignende, og som også skal informere om kommunens biodiversitetsprojekter. Herudover forventes en ændring i driften af kommunens grønne områder også at bidrage til at øge biodiversiteten i Haderslev Kommune.

Økonomiske forhold

I budget 2023-2026 er der afsat 1,000 mio. kr. i 2023 og 0,500 mio. kr. i henholdsvis 2024 og 2025. Der er givet en anlægsbevilling på 1,000 mio. kr. til projektet ved budgetvedtagelsen den 4. oktober 2022.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

TKU dagsordenspunkt 6. februar 2023

Kort

Punkt 49: Status på PFAS

18/12944

Sagsresume

Orientering om PFAS på Vilstrupvej 55 (Beredskabsstyrelsen), Lilholtvej 2 (Flyvestation Skrydstrup) og Solsikkevej 2A (tidligere Brand og Redning).

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Vilstrupvej 55, 6100, Beredskabsstyrelsen.

Teknik og Klima har modtaget den endelige afrapportering for undersøgelser udført i 2022. Undersøgelserne omfatter tre nye borer, jordprøve, grundvandsprøver og målinger af PFAS i drænvand, samlebrønde og eksisterende borer. Rapporten med udvalgte bilag fremgår af bilag 1.

Formålet med de nye borer er at afklare udbredelsen af PFAS-forureningens udbredelse i retning mod Eskærhøj vandværk. Boringerne er udført i det nordøstlige hjørne af matriklen, hvor afstanden til vandværk er kortest. De nye borer er ført ned til ca. 23 meters dybde, hvor de eksisterende borer typisk kun går til 13 meter. En bedre forståelse af geologien, herunder udbredelsen af sand- og lerlag giver mulighed for, at kommende undersøgelser kan være mere målrettede i forhold til undersøgelse af udbredelsen af PFAS-stoffer i grundvandet.

Der er udtaget vandprøver fra flere af de vandførende sandlag i hver boring. I boringen tættest på vandværket, er der ikke påvist PFAS i de fire dybder, der er udtaget vandprøver i. I de to øvrige borer er der fundet lave koncentrationer af PFAS i enkelte sandlag. Resultaterne indikerer, at PFAS-forureningen er afgrænset i nordøstlig retning, mod Eskærhøj vandværk.

Der er i 2022 udtaget en række vandprøver fra eksisterende borer. PFAS-indholdet ligger fortsat væsentligt over grænseværdierne i disse borer, og forureningen er ikke afgrænset.

En jordprøve ved en tidligere tromleplads viser ikke forurening med PFAS i overfladejorden.

Vandprøver fra markdræn, der løber videre i regnvandssystemet under Beredskabsstyrelsens etablering, viser, at PFOS-indholdet i drænvandet fra markerne med få undtagelser er lavt. Prøver fra samlebrønde tilknyttet regnvandssystemet viser høje koncentrationer med PFOS over grænseværdien. Undersøgelserne påviser, at der sker en tilledning af PFOS fra Beredskabsstyrelsens område til regnvandssystemet der har forbindelse til Humlegårdsbæk/Skinkelsbæk. Forsvaret vurderer, at det største PFAS bidrag, der tilføres bækken, stammer fra Beredskabsstyrelsens område.

Resultatet af undersøgelserne præsenteres for Teknik og Klima på et møde i foråret 2023, hvor også de fremadrettede undersøgelser drøftes.

Lilholtvej 2, 6500, Flyvestation Skrydstrup

ingen ændringer siden sidste udvalgs møde. Forsvaret har i 2022 foretaget undersøgelser ved det nordlige

værkstedsområde i form af prøver af grundvandet. Resultatet af undersøgelserne præsenteres for Teknik og Klima på et møde i marts 2023.

Drikkevandet til Flyvestationen leveres for nuværende af Skrydstrup Vandværk, som i februar 2023 har undersøgt drikkevandet for PFAS-indhold. Der blev ikke påvist et indhold af PFAS-stoffer i drikkevandet.

Solsikkevej 2A, 6100, Tidligere Brand og Redning

Ingen ændringer siden sidste udvalgmøde. Teknik og Klima har i december 2022 foretaget en ekstra undersøgelse for PFAS i grundvandet på ejendommen. Undersøgelsen omfatter to nye boringer, hvorfra der er udtaget grundvandsprøver. Der blev ikke påvist et PFAS-indhold i de to prøver som overskrider grænseværdierne for grundvand.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget den 6. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

PFAS-undersøgelse Beredskabsstyrelsen 2022 inkl bilag1-4

Punkt 50: Borgerrådsgiverens beretning 2022

23/2810

Sagsresume

Borgerrådsgiveren afgiver sin beretning til Kommunalbestyrelsen for perioden den 1. januar 2022 - 31. december 2022

Beretningen kører i to spor.

1. I det ene spor drøftes beretningen i alle fagudvalg med henblik på at give udvalgene mulighed for at tage stilling til, om beretningen giver anledning til noget på udvalgets område. Borgerrådsgiveren deltager gerne på disse møder, hvis udvalgene ønsker det.
2. I det andet spor behandles beretningen på Økonomiudvalgets møde den 21. marts 2023 og efterfølgende på kommunalbestyrelsesmødet den 28. marts 2023 med henblik på godkendelse.
3. Oversendes til orientering til høringsberettiget råd og nævn.

Indstilling

Borgerrådsgiveren indstiller, at

- beretningen for 2022 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I periode 1. januar 2022 - 31. december 2022 er der registreret 335 henvendelser til borgerrådsgiveren, hvoraf 35 udgør henvendelser fra forvaltningen selv, foreninger eller andre, som omhandler sparring, undervisning eller oplæg.

De interne henvendelser er et udtryk for at borgerrådsgiveren i større omfang også bruges forebyggende af forvaltningen selv. Borgerrådsgiveren oplever et godt og konstruktivt samarbejde med mange forvaltninger der kommer til borgerrådsgiveren for sparring og læring på områder som dialog, konflikthåndtering og god forvaltningsskik. Borgerrådsgiveren vil igen i år tilbyde relevant undervisning om ovenstående emner og ser frem til at fortsætte det samarbejde der er bygget op over de forgangne år.

Det betyder at der har været 300 borgerhenvendelser.

Borgerrådsgiveren har i 2022 fire overordnede anbefalinger til Haderslev Kommunes forvaltninger. Anbefalingerne er følgende:

1. Processuel retssikkerhed

Borgerrådsgiveren anbefaler, at kommunens medarbejdere gør en særlig indsats for at sikre borgerinddragelse. Overvej om der er individuelle forhold, som bør tænkes ind for at sikre borgerens forudsætninger for bedst mulighed for deltagelse i egen sag.

Borgerrådgiveren anbefaler, at de forskellige myndighedsafdelinger overvejer hvordan de kan skabe overblik over deres sagsprocesser, således at borgeren oplever sig vejledt og kan have tillid til at sagsbehandler har styr på sagens gang.

2. Faktiske sagsbehandlingstider

Borgerrådgiveren anbefaler, at alle forvaltninger sikrer sig, at de har overblik over deres faktiske sagsbehandlingstid, således at Haderslev Kommune ved, om vi overholder egne fastsatte sagsbehandlingsfrister (Retssikkerhedslovens § 3, stk. 2). På denne måde har Haderslev Kommune også mulighed for at overse, om vores fastsatte frister er realistiske, eller om de bør revurderes i forhold til, hvordan vores overholdelsesprocent er. Det bør undersøges, om der findes teknologiske løsninger på ovenstående. Alternativt bør det styres manuelt.

Endvidere anbefaler borgerrådgiveren, at Haderslev Kommune inden for de enkelte afdelinger og foranstaltninger eksplicit tager stilling til sagsbehandlingstiden for hjemviste sager fra Ankestyrelsen (fx ved at tilføje på hjemmesiden, at sagsbehandlingsfristen også gælder for hjemviste sager). I nogle tilfælde bør det også overvejes, om sagsbehandlingsfristen på hjemviste sager skal være kortere end den oprindelige frist.

3. God borgerdialog

Borgerrådgiveren anbefaler, at der på myndighedsområder og eventuelt udførende led, hvor der er stor borgerkontakt, arbejdes med borgerdialog med indbyggede elementer af konflikthåndtering. Borgerrådgiveren bidrager gerne med viden og læring om emnet for interesserede afdelinger.

4. Tværgående og sammenhængende borgerforløb

Borgerrådgiveren anbefaler, at Haderslev Kommune overvejer hvordan man kan tilgodese sager der på grund af stor kompleksitet og flere involverede afdelinger kan skabe forvirring hos borgere og unødigt forhale forvaltningsprocesser.

Derudover har borgerrådgiveren fokuspunkter og kommentarer til hvert enkelt direktørområde.

Juridiske aspekter

I henhold til § 6 i vedtægt for Haderslev Kommunes borgerrådgiver skal borgerrådgiveren afgive en årlig beretning til Haderslev kommunalbestyrelse. I beretningen skal borgerrådgiveren redegøre for sin virksomhed, herunder eventuelle konstateringer af overordnede forhold inden for borgerrådgiverens kompetence, som ikke er tilfredsstillende i kommunens sagsbehandling og borgerbetjening m.v. Borgerrådgiveren kan i den forbindelse komme med forslag og anbefalinger til Haderslev kommunalbestyrelse og forvaltningen.

I medfør af vedtægten for borgerrådgiveren § 6, stk. 2. oversendes til orientering til høringsberettigede råd og nævn.

Procedure

- Ungeudvalget 2. marts 2023
- Senior- og Sundhedsudvalget 2. marts 2023
- Teknik- og klimaudvalget 6. marts 2023
- Social- og Handicapudvalget 7. marts 2023
- Beskæftigelses- og borgerserviceudvalget 9. marts 2023
- Børne- og familieudvalget 20. marts 2023
- Økonomiudvalget 21. marts 2023
- Haderslev Kommunalbestyrelse 28. marts 2023

Beslutning i Senior- og Sundhedsudvalget den 02-03-2023

Taget til efterretning.

Beslutning i Ungeudvalget den 02-03-2023

Taget til efterretning.

Fraværende:

Jens Friis Felber

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Pjece - borgerrådgiverens guide til dine rettigheder

Borgerrådgiverens beretning for 2022 - Haderslev Kommune

Punkt 51: Vedtagelse af tillæg nr. 4 til Spildevandsplan 2021-2024

22/22909

Sagsresume

Beslutning om tillæg nr. 4 til Spildevandsplan 2021-2024. Teknik- og Klimaudvalget har den 5. december 2022 godkendt, at forslag til tillæg nr. 4 til Spildevandsplan 2021-2024 – separatkloakering i bolig- og erhvervsområde ved Ribe Landevej, Simmerstedvej, Jernbanegade og Ved Postgården, Haderslev, sendes i offentlig høring. Høringsfristen udløb den 7. februar 2023, og der er kommet et høringssvar. Høringssvaret har ikke givet anledning til ændring af forslaget til tillæg nr. 4. Bemærkningerne i høringssvaret er forhold, der skal tages højde for i den videre sagsgang, men har ikke betydning for formen på planforslaget.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- forslag til tillæg nr. 4 til ”Spildevandsplan 2021-2024” vedtages.

Sagsfremstilling

Teknik- og Klimaudvalget har den 5. december 2022 godkendt, at forslag til tillæg nr. 4 til Spildevandsplan 2021-24 – separatkloakering i bolig- og erhvervsområde ved Ribe Landevej, Simmerstedvej, Jernbanegade og Ved Postgården, Haderslev, sendes i offentlig høring, se bilag 2. Høringsfristen udløb den 7. februar 2023 og der er kommet et høringssvar.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændring af forslaget til tillæg nr. 4. Høringssvaret går på, at ejeren af Ribe Landevej 23A vil sikre sig, at det er muligt at søge om dispensation fra hele eller dele af separatkloakeringen. Ansøgning om dispensation er altid en mulighed, de steder hvor det vil være helt ude af proportioner at kræve separatkloakering. Ansøgning om dispensation, samt vurderingen heraf tages der højde for i den videre sagsgang, men har ikke betydning for formen på planforslaget. Høringsnotat, se bilag 4.

Renseløsningerne for udledningen fra separatkloakeringen vil i det omfang, det er muligt, søges anlagt i offentlige arealer. Provas har vurderet, at tre private lokaliteter reserveres i det tilfælde, at anlæggelse i offentligt areal ikke er muligt eller kun delvist muligt. Reserveringen er angivet med et ”B” på oversigtskort, se bilag 1.

Separatkloakeringen vil medføre en reduktion i mængden af overløb, af urensset regnvandsospædet spildevand til Haderslev Dam og Fjord med ca. 7.800 m³ årligt, svarende til en reduktion på ca. 10 % af den samlede overløbsmængde fra alle overløbsbygværker, der udleder til Haderslev Dam og Fjord, se bilag 3.

Regnvandet fra området vil fremover blive afledt til Haderslev Dam, via ny separat regnvandsledning, med rensningsløsninger svarende til Bedst Anvendelige Teknik (BAT).

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023
- Økonomiudvalget 21. marts 2023
- Haderslev Kommunalbestyrelse 28. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Forslag til Tillæg nr. 4 til spildevandsplan 2021-2024

Dagsordenspunkt 5. december 2022. Beslutning om forslag til tillæg nr. 4 udsendes i høring

NOTAT fra PROVAS

Notat - Indkomne bemærkninger og indsigelser til tillæg nr. 4 til spildevandsplan 2021-2024

Høringssvar Ribe Landevej 23A

Punkt 52: Beskyttelse af BNBO til Hoptrup Vandværk

21/21060

Sagsresumé

Beslutning om ekspropriationshensigt (forbud mod brug af pesticider). Staten har fra 1. januar 2020 pålagt alle kommuner at gennemgå deres boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) med henblik på at vurdere den nødvendige beskyttelse af hver enkelt vandværksboring som følge af tillægsaftale til ”Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021”.

Teknik og Klima har udført en risikovurdering af indvindingsboringerne til Hoptrup Vandværk og konkluderet, at der er behov for en indsats for at beskytte nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod fare fra forurening fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider. For at sikre Hoptrup Vandværks drikkevand mod mulig forurening med pesticider er der brug for en beslutning om ekspropriationshensigt inden for BNBO til Hoptrup Vandværks tre boringer.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen indstiller, at

- det tilkendegives, at Haderslev Kommune agter at pålægge krav om pesticidfri drift på en del af matrikelnummer 9, Hoptrup Ejerlav, Hoptrup (bilag 1) inden for det boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) til Hoptrup Vandværk samt det arronderede areal.
- det tilkendegives, at Haderslev Kommune agter at ekspropriere rettighederne til en del af matrikelnummer 459, Hoptrup Ejerlav, Hoptrup (bilag 1) for at sikre grundvandet til Hoptrup Vandværks kildeplads, såfremt der ikke kan opnås en frivillig aftale med den berørte lodsejer.

Sagsfremstilling

Som følge af den statslige Pesticidstrategi 2017-21 blev der 11. januar 2019 vedtaget en tillægsaftale, der blandt andet pålægger kommunerne at gennemgå alle BNBO-arealer inden udgangen af 2022. Dette med henblik på at vurdere behovet for yderligere indsats for at reducere risikoen for forurening med sprøjtemidler fra erhvervsmæssig anvendelse i BNBO-arealer.

Aftalen er siden blevet indarbejdet i vandforsyningsloven med hensyn til kommunernes pligt til risikovurdering af alle almene vandværkers BNBO-arealer og præciseret i bekendtgørelse om vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og indberetning.

Hoptrup Vandværk har tre boringer i drift, hvor deres BNBO er beregnet og udpeget af Miljøstyrelsen. Indvindingsboringerne ligger på en skråning i kort afstand til markarealer, der dyrkes konventionelt med mulighed for anvendelse af pesticider.

Sagen vedrører en del af matrikelnummer 9, Hoptrup Ejerlav, Hoptrup og en del af matrikelnummer 459, Hoptrup Ejerlav, Hoptrup.

Haderslev Kommune har lavet en samlet risikovurdering af alle udpegede BNBO-arealer i kommunen. Risikovurderingen for Hoptrup Vandværk viser, at indvindingen af grundvand fra de tre boringer har en påvirkning på grundvandsdannelsen indenfor BNBO. Der er en begrænset beskyttelse af lerlag og derved en høj risiko ved spild af pesticider.

Grundvandsressourcen er vigtig for den fremtidige vandforsyningssikkerhed. Samlet set er det nødvendigt at beskytte BNBO mod erhvervmæssig anvendelse af pesticider.

Vandværket er vigtigt for områdets forsyning af drikkevand, da der endnu ikke eksisterer en nødforbindelse til et nabovandværk.

Teknik og Klima vurderer, at erhvervmæssig brug af pesticider inden for BNBO vil kunne påvirke grundvandskvaliteten ved Hoptrup Vandværk i negativ retning. Derfor vurderer Teknik og Klima, at de dele af matrikelnumrene 9 og 459, Hoptrup Ejerlav, Hoptrup, som ligger inden for BNBO, bør pålægges krav om pesticidfri drift, ligesom det arronderede areal ligeledes bør pålægges pesticidfri drift for at kunne indgå en aftale. Dette vil samtidig sikre, at vandværket kan leve op til kravene om beskyttelse af det dyrkede boringsnære område.

Det øvrige areal inden for BNBO er private haver eller områder, hvor der ikke anvendes pesticider erhvervmæssigt, og hvor der ikke indgås en aftale.

Principskitse for rådighedsindskrænkninger på arealer udover BNBO-arealerne fremgår af bilag 2.

Juridiske aspekter

Efter miljøbeskyttelseslovens § 24, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen, mod fuldstændig erstatning, give påbud eller nedlægge forbud mod brug af pesticider for at undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg til indvinding af grundvand.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 64 skal vandværket betale et erstatningsbeløb, der skal udredes i anledning af forbud eller påbud i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 24. Såfremt kommunen træffer en hensigtsbeslutning om at ekspropriere ejendommen efter miljøbeskyttelsesloven § 24, vil ejerne modtage fuld erstatning.

En sådan hensigtsbeslutning vil ikke forhindre, at der i de videre forhandlinger sigtes mod en frivillig aftale.

Procedure

- Teknik og Klimaudvalget 6. marts 2023
- Økonomiudvalget 21. marts 2023
- Haderslev Kommunalbestyrelse 28. marts 2023.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Arronderet areal for Hoptrup vandværk

Principskitse for rådighedsindskrænkninger på arealer udover BNBO-arealerne

Punkt 53: Beskyttelse af BNBO til Øsby Vandværk

21/21058

Sagsresume

Beslutning om ekspropriationshensigt (forbud mod brug af pesticider). Staten har fra 1. januar 2020 pålagt alle kommuner at gennemgå deres boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) med henblik på at vurdere den nødvendige beskyttelse af hver enkelt vandværksboring som følge af tillægsaftale til ”Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021”.

Teknik og Klima har udført en risikovurdering af indvindingsboringerne til Øsby Vandværk og konkluderet, at der er behov for en indsats for at beskytte nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod fare fra forurening fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider. For at sikre Øsby Vandværks drikkevand mod mulig forurening med pesticider er der brug for en beslutning om ekspropriationshensigt inden for BNBO til Øsby Vandværks tre boringer.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen indstiller, at

- det tilkendes gives, at Haderslev Kommune agter at pålægge krav om pesticidfri drift på en del af matrikelnummer 405, Øsby Ejerlav, Øsby (bilag 1) inden for det boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) til Øsby Vandværk samt det arronderede areal.
- det tilkendes gives, at Haderslev Kommune agter at ekspropriere rettighederne til en del af matrikelnummer 24, Øsby Ejerlav, Øsby (bilag 1) for at sikre grundvandet til Øsby Vandværks kildeplads, såfremt der ikke kan opnås en frivillig aftale med den berørte lodsejer.

Sagsfremstilling

Som følge af den statslige Pesticidstrategi 2017-21 blev der 11. januar 2019 vedtaget en tillægsaftale, der blandt andet pålægger kommunerne at gennemgå alle BNBO-arealer inden udgangen af 2022. Dette med henblik på at vurdere behovet for yderligere indsats for at reducere risikoen for forurening med sprøjtemidler fra erhvervsmæssig anvendelse i BNBO-arealer.

Aftalen er siden blevet indarbejdet i vandforsyningsloven med hensyn til kommunernes pligt til risikovurdering af alle almene vandværkers BNBO-arealer og præciseret i bekendtgørelse om vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og indberetning.

Øsby Vandværk har tre boringer i drift, hvor deres BNBO er beregnet og udpeget af Miljøstyrelsen. Indvindingsboringerne ligger i kort afstand til markarealer, der dyrkes konventionelt med mulighed for anvendelse af pesticider.

Sagen vedrører en del af matrikelnummer 405, Øsby Ejerlav, Øsby og en del af matrikelnummer 24, Øsby Ejerlav, Øsby.

Haderslev Kommune har lavet en samlet risikovurdering af alle udpegede BNBO-arealer i kommunen. Risikovurderingen for Øsby Vandværk viser, at indvindingen af grundvand fra de tre boringer har en påvirkning på grundvandsdannelsen indenfor BNBO. Selvom der er mere end 15 m beskyttende lerlag, er der påvist pesticider i lave koncentrationer i alle tre

boringer. Grundvandsressourcen er meget vigtig for den fremtidige vandforsyningssikkerhed. Samlet set er det nødvendigt at beskytte BNBO mod erhvervmæssig anvendelse af pesticider.

Vandværket er vigtigt for områdets forsyning af rent drikkevand, da Øsby Vandværk agerer nødforsyning for Årø Sund Vandværk.

Teknik og Klima vurderer, at erhvervmæssig brug af pesticider inden for BNBO vil kunne påvirke grundvandskvaliteten ved Øsby Vandværk i negativ retning. Derfor vurderer Teknik og Klima, at de dele af matrikelnumrene 405 og 24, Øsby Ejerlav, Øsby, som ligger inden for BNBO, bør pålægges krav om pesticidfri drift, ligesom det arronderede areal ligeledes bør pålægges pesticidfri drift for at kunne indgå en aftale. Dette vil samtidig sikre, at vandværket kan leve op til kravene om beskyttelse af det dyrkede boringsnære område.

Det øvrige areal inden for BNBO er private haver eller områder, hvor der ikke anvendes pesticider erhvervmæssigt, med undtagelse af matrikel 55 Øsby Ejerlav, Øsby hvor der ikke er indgået en frivillig aftale.

Principskitse for rådighedsindskrænkninger på arealer udover BNBO-arealerne fremgår af bilag 2.

Juridiske aspekter

Efter miljøbeskyttelseslovens § 24, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen, mod fuldstændig erstatning, give påbud eller nedlægge forbud mod brug af pesticider for at undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg til indvinding af grundvand.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 64 skal vandværket betale et erstatningsbeløb, der skal udredes i anledning af forbud eller påbud i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 24. Såfremt kommunen træffer en hensigtsbeslutning om at ekspropriere ejendommen efter miljøbeskyttelsesloven § 24, vil ejerne modtage fuld erstatning.

En sådan hensigtsbeslutning vil ikke forhindre, at der i de videre forhandlinger sigtes mod en frivillig aftale.

Procedure

- Teknik og Klimaudvalget 6. marts 2023
- Økonomiudvalget 21. marts 2023
- Haderslev Kommunalbestyrelse 28. marts 2023.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Arronderet areal for Øsby vandværk

Principskitse for rådighedsindskrænkninger på arealer udover BNBO-arealerne

Punkt 54: Nyt drikkevandsregulativ 2023 for Provas, Haderslev Vand A/S

23/4111

Sagsresume

Beslutning om revideret Regulativ for drikkevand 2023. Der foretages alene legalitetskontrol der sikrer, at regulativet overholder gældende lovgivning.

Provas, Haderslev Vand A/S har fremsendt et forslag til revideret regulativ for drikkevand. Revidering af regulativet sker på baggrund af et ønske om at kunderne, i form af boligejendomme og erhverv, sikres ligebehandling i tilfælde af brud på skjulte vandinstallationer, idet erhverv også omfattes. Der kan ske eftergivelse af vandafgiften, for en ydelse som man ikke har opnået (vandspild). Der vil fortsat være en selvrisiko på 300 m³, foruden ejendommens årlige normale forbrug, og dette gælder fremadrettet også for erhverv.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalgt og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- Provas' Regulativ for drikkevand 2023 godkendes.

Sagsfremstilling

Ved kommunalbestyrelsens godkendelse af regulativ for drikkevand foretages alene kontrol af, om regulativet er i overensstemmelse med lovgivningen (legalitetskontrol). Et regulativ for drikkevand indeholder regler for forsyningen og forholdet mellem vandforsyningen og forbrugerne.

Det reviderede regulativ for drikkevand indeholder en ændring i form af muligheden for refusion ved vandspild forårsaget af brud på skjulte vandinstallationer.

Regulativet skal afløse det gældende regulativ fra 2021.

Baggrund og råderum

Provas ønsker at supplere den eksisterende model for håndtering af refusion ved vandspild, ved at kunderne sikres ligebehandling og hvor der ikke betales omkostninger for en ydelse som man ikke har opnået.

Provas har haft et advokatfirma til at foretage en juridisk vurdering af råderummet angående refusion ved vandspild. Provas foreslår at udnytte råderummet til, at udvide ordningen til også at omfatte:

- andre ejendomme end boligejendomme

Der vil ligesom den nuværende model for boligejendomme, fortsat være en selvrisiko på 300 m³ foruden ejendommens årlige normale forbrug.

Provas' sagsfremstilling til bestyrelsen fremgår af bilag 1. Her beskrives baggrunden for ændringerne samt hvilke økonomiske konsekvenser det vil medføre for Provas.

Reglerne for eftergivelse af drikkevandsafgift fremgår af vandafgiftslovens § 24.

Ordningen udvides

Udvidelsen af ordningen betyder, at kapitel 13.5 i Regulativ for drikkevand ændres til at omfatte alle ejendomme, samt præcisering af hvornår der er tale om vandafgift (driftsbidrag) og statsafgift for vandspild, idet statsafgiften kun refunderes for boligejendomme.

En sammenligning mellem Regulativ for drikkevand 2021 samt forslag til revideret tekst til Regulativ for drikkevand 2023 fremgår af bilag 2. Regulativ for drikkevand 2023 som foreslået af Provas fremgår af bilag 3.

Erfaringer

I 2021 er der behandlet fem sager, og i 2022 er der modtaget fire sager om refusion af vandspild. Sagerne er håndteret efter det eksisterende regelsæt, og omhandler derfor alene boligejendomme. Omfanget ved at inddrage erhverv mv. er ukendt.

Juridiske aspekter

Efter vandforsyningslovens § 55 skal almene vandforsyninger have et regulativ, som indeholder regler for forsyning og forholdet mellem vandforsyningen og forbrugerne.

Reglerne for eftergivelse af drikkevandsafgift fremgår af vandafgiftslovens § 24.

Procedure

- Udvalget for Teknik og Klima 6. marts 2023
- Økonomiudvalget 21. marts 2023
- Haderslev Kommunalbestyrelse 28. marts 2023.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Provas' sagsfremstilling til bestyrelsen

Overbliksskema Regulativ drikkevand 2023

Regulativ drikkevand 2023

Punkt 55: Ansøgning om dispensation til pæle i beskyttet dige

22/19836

Sagsresume

Beslutning om der skal gives dispensation til placering af pæle i et beskyttet dige. Der er ansøgt om dispensation til at lade pæle sat ned i et beskyttet dige blive stående. Begrundelsen er, at pælene skal sikre diget mod at skride ud. Museumsloven siger, at man ikke må ændre tilstanden af de beskyttede diger. At sætte pæle ned i et dige er at ændre digets tilstand.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- der gives afslag på ansøgning om dispensation til placering af pæle i det beskyttede dige.

Sagsfremstilling

En borger har på egne og to andre lodsejeres vegne søgt om lovliggørende dispensation til at lade pæle blive stående i det beskyttede dige nr. D00.091.407 mellem matrikel nr. 8 og 33 Ørby, Vonsbæk. Kort med placering af diget samt fotos af diget med pælene sat i ses i bilag 1. Ansøgers begrundelse er, at pælene er sat ned i diget for at beskytte det mod at skride ud samt for at beskytte de store træer, der står på diget. Det er i ansøgningen ikke godtgjort, at pælene har nogen reel funktion i forhold til at holde på jorden på diget.

Ændringerne i diget er sket uden forudgående dispensation, og ejerne har i august 2022 af Slots- og Kulturstyrelsen fået en henstilling om at bringe forholdet i orden ved at fjerne pælene fra diget. Forholdet kan lovliggøres enten ved at fjerne pælene fra diget eller ved at der meddeles en lovliggørende dispensation til at lade pælene blive stående i diget. Ansøger har søgt om en lovliggørende dispensation. Ansøgningen ses i bilag 2.

Diget er et jorddige med en højde på 1-1,4 meter og en bredde på 1-1,6 meter i toppen og 3-3,5 meter ved foden. Diget ligger på et terrænspring, som er skabt ved tidligere råstofgravning på matrikel nr. 8, som i dag er dyrket mark. Ud mod matrikel nr. 8 fremstår diget som en cirka 2 meter høj næsten lodret skrænt.

Formålet med museumslovens § 29 a, stk. 1 er at sikre, at digernes tilstand ikke ændres. Ved at sætte pæle i diget ændres tilstanden. Pælene er sat i på en cirka 60 meter lang strækning på nordvest siden af diget ud mod dyrket mark, og pælene kan ikke betragtes som naturligt hørende til i diget. Fotos af digestrækningen med pæle ses i bilag 1.

I vejledningen om beskyttede sten- og jorddiger står der, at udbedring af mindre, sammensunkne partier af jorddiger med jord eller græstørv ikke kræver dispensation. Det vil sige, hvis der skulle ske udskridninger af diget, så har ansøger mulighed for at udbedre disse med jord eller græstørv.

Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis er normalt, at en dispensation ikke må kunne medføre en uønsket præcedens for andre lignende ansøgninger.

Teknik og Klima har i denne sag vurderet, at

- isætning af pæle i diget er en ændring af digets tilstand, og pælene kan ikke betragtes som naturligt hørende til i diget
- ansøger har mulighed for at reparere på diget, hvis der skulle ske udskridninger af diget i fremtiden
- en dispensation i dette tilfælde vil kunne medføre en uønsket præcedens for lignende sager

Det er Teknik og Klimas samlede vurdering, at der på baggrund af faglige vurderinger og klagenævnets restriktive praksis ikke er en mulighed for at dispensere i denne sag. Derfor indstilles det, at der gives afslag på ansøgning om dispensation til at lade pælene blive stående i diget. Ansøger vil herefter skulle fjerne pælene fra diget.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Benny Bonde stemte imod, idet han ønskede at give dispensation.

Bilag

Kort og fotos

Ansøgning

Punkt 56: Dispensation til feriehuse Krydsmærket 3 i Aarøsund

20/10245

Sagsresume

Beslutning om hvorvidt der skal meddeles dispensation fra gældende lokalplan til, at der kan etableres bebyggelse med feriehuse på ejendommen Krydsmærket 3 i Aarøsund. Der er søgt om dispensation til, at feriehusene fritages for at blive drevet som hotel, forøget bebyggelsesprocent og begrænset udvidelse af byggefelt. I forbindelse med naboorientering er der indgået bemærkninger fra medborgerhuset, en virksomhed og en borger. Hovedparten af de bemærkninger, medborgerhuset og virksomheden har indsendt, er kun delvist relevante for projektet. Borgeren er specielt bekymret for den forøgede bebyggelsesprocent og tab af biodiversitet.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktør for Teknik og Klima indstiller, at

- der meddeles dispensation til det ansøgte projekt med vilkår om, at der skal etableres én parkeringsplads pr. feriebolig i forbindelse med den enkelte feriebolig samt en fælles parkeringsplads til 10 biler syd for feriehusbebyggelsen.

Sagsfremstilling

En udvikler har søgt om at etablere et projekt med feriehuse på ejendommen Krydsmærket 3 i Aarøsund. Der er indsendt et skitseprojekt, der omfatter 12 feriehuse. De skitserede feriehuse har en grundplan på 60 kvadratmeter og er i to etager. Der er mulighed for at indrette fire sovepladser i hvert feriehus. Der etableres parkering i forbindelse med feriehusene. Projektet kræver dispensation fra gældende lokalplan 17.33-1 Aarøsund lystbådehavn. Se lokalplanen i bilag 1.

Projektskitzen har været udsendt i naboorientering i 14 dage, og der er indgået bemærkninger fra Aarøsund Medborgerhus, Aarøsund Bådebyggeri og en borger. Se det udsendte materiale i bilag 2. De bemærkninger, der er relevante for projektet, drejer sig om bebyggelsesprocent, biodiversitet samt trafik- og parkeringsforhold. Se de indsendte bemærkninger i deres fulde omfang med Teknik og Klimas kommentarer i bilag 3.

Hotelvirkomhed:

For at imødekomme det ansøgte ønske om at blive fritaget for at drive feriehusene som hotel kræves der dispensation fra gældende lokalplans bestemmelse 3.9. Bestemmelsen fastlægger blandt andet, at arealerne i området kun må benyttes til bygninger til hotelvirkomhed.

Bestemmelse 3.9 er en del af lokalplanens anvendelsesbestemmelser. Anvendelsesbestemmelserne er som regel med til at beskrive lokalplanens principper. I henhold til planloven kan der ikke meddeles dispensation til noget, der strider imod en lokalplans principper. I den konkrete sag vurderes det, at den del af bestemmelsen, der handler om hotelvirkomhed, ikke er en del af lokalplanens principper. Det udgør nærmere et spørgsmål om driftsform. Det ansøgte er derfor i overensstemmelse med lokalplanens principper.

Parkeringsforhold:

Lokalplanens bestemmelse 5.3 fastlægger, at der i forbindelse med hver overnatningsenhed/feriehus skal anlægges halvanden parkeringsplads ved fællesparkering og to parkeringspladser ved separat parkering. Projektet er skitseret med en separat parkeringsplads for hvert feriehus. Teknik og Klima foreslår, at der i en eventuel dispensation stilles vilkår om,

at der anlægges 10 parkeringspladser syd for feriehusbebyggelsen. Dette vil også imødekomme en af de indsendte bemærkninger.

Med det foreslåede vilkår anlægges der både separate parkeringspladser og fælles parkeringspladser. Dette vil bringe det samlede antal parkeringspladser til projektet op på 22, hvilket vurderes at være tilstrækkeligt og i overensstemmelse med lokalplanen.

Byggefelt:

Det indsendte projektforslag overskrider det i lokalplanen udlagte byggefelt med cirka to meter i længden. Byggefeltets bredde overskrides ikke. For at imødekomme det ansøgte kræver det dispensation fra bestemmelse 6.1. Det vurderes, at en overskridelse af byggefeltets længde med to meter ikke er af væsentlig betydning.

Bebyggelsesprocent:

Det indsendte projektforslag har en bebyggelsesprocent på cirka 71. I lokalplanens bestemmelse 6.10 er det fastlagt, at bebyggelsesprocenten for området ikke må overskride 20. Der er således tale om en væsentlig overskridelse af denne bestemmelse.

Det vurderes, at lokalplanen i forbindelse med projektområdet er selvmodsigende, hvilket er dilemmafyldt.

På den ene side:

- En bebyggelsesprocent på 20 er relativt lav
- Omregnet til areal betyder det, at der i området må bygges cirka 390 kvadratmeter

På den anden side:

- Bestemmelse 6.11 fastlægger, at der indenfor byggefeltet må opføres 14 overnatningsenheder, bygninger til fællesfaciliteter samt en bolig
- Parkeringskravet på halvanden til to parkeringspladser for hver overnatningsenhed signalerer forventning om nogle lidt større enheder

Dilemmaet kan uddybes på følgende måde:

- Hvis der i området opføres 14 overnatningsenheder, en bygning til fællesfaciliteter og en bolig, indenfor 390 kvadratmeter, så bliver resultatet nogle urealistisk små enheder.
- Hvis der opføres så små bygningsenheder som en bebyggelsesprocent på 20 regulerer, så er et krav om halvanden til to parkeringspladser højt.

Med baggrund i ovennævnte vurderes følgende:

- En forøgelse af bebyggelsesprocenten fra 20 til cirka 71 er en væsentlig forøgelse
- Bestemmelse 6.11 lægger op til en bebyggelsesprocent der er større end 20
- Da det ansøgte, stort set, holder sig indenfor det udlagte byggefelt, og der anlægges 22 parkeringspladser til 12 feriehus, er det forsvarligt at meddele dispensation til den ansøgte overskridelse af bebyggelsesprocenten

Teknik og Klima vurderer samlet set, at det ansøgte ikke strider imod lokalplanens principper og anbefaler, at der meddeles dispensation med de ovennævnte vilkår.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget den 6. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Lokalplan 17.33-1

Udsendt materiale naboorientering

Notat med indsendte bemærkninger

Punkt 57: Forslag til kommuneplantillæg 8-2021 landsbyafgrænsninger og arealudlæg i landdistrikter

22/4053

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af forslag til kommuneplantillæg 8-2021 Landsbyafgrænsninger og arealudlæg i landdistrikterne. Formålet er at fastlægge nye afgrænsninger og redegøre for de planlægningsmæssige forhold, der skal tages højde for i efterfølgende lokalplanlægning eller landzone-administration. Herudover er et væsentligt formål at inddrage offentligheden i overvejelserne om udviklingsmulighederne i de konkrete landsbyer. Planforslaget fremlægges med henblik på udsendelse i offentlig høring.

Herudover skal der træffes beslutning om konklusion på miljøscreening af planforslaget. Denne afgørelse offentliggøres samtidig med planforslaget.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget, Land- og Byudviklingsudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- forslag til kommuneplantillæg 8-2021 Landsbyafgrænsninger og arealudlæg i landdistrikter vedtages og sendes i offentlig høring i 8 uger.
- afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes miljøvurdering af planforslaget, godkendes og offentliggøres.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 31. maj 2022 at igangsætte udarbejdelsen af et kommuneplantillæg, der omhandler revision af udvalgte landsbyafgrænsninger og mindre arealudlæg til byvækst i kommunens landdistrikter, se bilag 1.

Kommunerne har mulighed for i kommuneplanen at foretage en afgrænsning af den enkelte landsby mod det åbne land. Der er ikke noget krav herom, og denne mulighed er ikke specifikt reguleret i planloven. Det følger af klagenævnpraksis, at mulighederne for at meddele landzonetilladelse er mere lempelig indenfor afgrænsede landsbyer, hvis det fremgår, at afgrænsningen er sket ud fra planlægningsmæssige overvejelser, og når tilladelsen herudover holder sig indenfor de fastsatte retningslinjer og rammer. Udformning og indhold af retningslinjer og rammer har derfor stor betydning for den efterfølgende landzone-administration.

Nævnet skelner mellem fire typer af forhold:

- Ejendomme tæt på byzone og lige udenfor landsbyer: Her er nævnets praksis særligt restriktiv, for at sikre en klar grænse mellem by og land.
- Nye boliger i landzone bør baseres på planlægning, typisk lokalplanlægning, hvor offentligheden inddrages i forhold til kommunens overvejelser om landsbyens kvalitet og muligheder for placering af bebyggelse. Hvis der er foretages sådanne planlægningsmæssige overvejelser, vil der normalt kunne meddeles tilladelse til opførelse af eksempel boliger i overensstemmelse med kommuneplanen.
- Hvis kommuneplanens rammebestemmelser for det pågældende område ikke er udtryk for egentlige planlægningsmæssige overvejelser, fortager nævnet en konkret vurdering.
- Hvis landsbyens afgrænsning ikke er fastlagt i kommuneplanen, kan der gives landzonetilladelse til såkaldt huludfyldning, hvis der er tale om samlet bebyggelse, og den ønskede bolig er omkranset af eksisterende bebyggelse i kort afstand.

Det forudsættes i ovenstående, at der ikke er væsentlige natur- og kulturhistoriske interesser, miljøsyn eller tungtvejende nabohensyn, der taler imod en planlægning og tilladelser.

Forslag til kommuneplantillæg 8-2021 har til formål at fastlægge nye afgrænsninger og nærmere redegørelse for de planlægningsmæssige forhold der skal tages højde for i efterfølgende lokalplanlægning eller landzone-administration. Herudover er et væsentligt formål at inddrage offentligheden i overvejelserne om udviklingsmulighederne i de konkrete landsbyer.

Som en del af processen har der været en indledende debatfase, hvor det var muligt at komme med idéer og forslag til indholdet af kommuneplantillægget. Opsamlingen på denne debatfase samt plangrundlaget blev behandlet af kommunalbestyrelsen den 20. december 2023, se bilag 2.

Udarbejdelsen af kommuneplantillæg 8-2021 har taget afsæt i det plangrundlag, der blev besluttet i forbindelse med denne politiske behandling. Dog har det i det efterfølgende planarbejde vist sig nødvendigt at foretage følgende justeringer. Udover det besluttede plangrundlag foreslås følgende ændringer:

Nørre Vilstrup:

Udvidelse af landsbyafgrænsningen, så hele matr. Nr. 45 Nørre Vilstrup ejerlav indgår.

Skovby

Rammeområde 13.20.BE.01 reduceres langs Brunbjergvej, idet arealerne er støjpåvirkede.

Over Jerstal

Mindre indskrænkninger af landsbyafgrænsningen langs Plantagevej/Løvvej samt i den nordlige del af byen langs Vojensvej.

Jegerup

Den foreslåede udvidelse af Jegerup udgår, idet arealet er støjbelastet.

Arnum

Mindre justeringer af landsbyafgrænsningen efter skel og gældende rammeområde.

Årøsund

Den foreslåede udvidelse ved matrikel 62a, er justeret og afrundet, så der i højere grad tages hensyn til det omgivende landskab.

Fjelstrup

Mindre justeringer af landsbyafgrænsningen, så landbrugsejendommen Avnøvej 59 udgår og matrikel nr. 1 Fjelstrup inddrages.

Sommersted

Landbrugsejendom ved Store Selskærvej tages ud af landsbyafgrænsningen. Herudover udvides landsbyafgrænsningen til at omfatte eksisterende virksomhed ved Vestermarksvej. Herudover mindre tilpasninger efter skel.

Fole

Den foreslåede udvidelse af rammeområde 12.20.BE.01 samt landsbyafgrænsningen har på baggrund af dialog med virksomhedsejer fået en anden udformning.

Herudover tilrettes kortudpegningen til kommuneplanens retningslinje 2.1.1. med udpegning af fremtidige arealudlæg i fremtidig byzone, for de foreslåede arealudlæg i Sommersted og Øsby.

Forslag til kommuneplantillæg 8-2021 omhandler således ændringer af kommuneplanen i 16 landsbyer:

- I 15 landsbyer foretages justeringer og tilretninger af de landsbyafgrænsninger, der blev fastlagt med Kommuneplan 2021-2033.
- Udvidelse eller indskrænkning af 13 eksisterende rammeområder, svarende til de ændrede landsbyafgrænsninger samt mindre administrative tilpasninger.
- Ændring i rammebestemmelsen i et eksisterende rammeområde for at muliggøre etablering af lokal varmforsyning.
- Aflysning af et rammeområde.
- Udlæg af tre nye rammeområder, et til rekreative formål og to til boligformål.
- Ændrede kortudpegninger for retningslinje 2.1.1

Planforslaget er digitalt og findes på en underside til Kommuneplan 2021-2033, via dette link: [8-2021 Landsbyafgrænsninger og arealudlæg i landdistrikter \(haderslev.dk\)](#)

Af bilag 3 ses herudover en udskrift af planforslaget (pdf).

Planforslaget forelægges med henblik på udsendelse i offentlig høring i 8 uger, hvor borgere og lokalråd opfordres til at komme med bemærkninger til planens indhold. Det er på dette sted i processen af de fremtidige landsbyafgrænsninger fastlægges, og efterfølgende ændringer vil kræve fornyet argumentation og planlægningsmæssig begrundelse.

Teknik og Klima har foretaget en miljøscreening af planforslaget. Det er vurderet, at de ændringer som kommuneplantillægget medfører, ikke vil få væsentlig indvirkning på miljøet. På den baggrund konkluderes det, at der ikke skal udarbejdes en miljøvurdering af planen.

Konklusionen på miljøscreeningen er indarbejdet i kommuneplantillægget, og offentliggøres samtidig med planforslaget.

Planforslaget fremlægges med henblik på godkendelse til udsendelse i offentlig høring i 8 uger, med henblik på endelig vedtagelse i august 2023. Tidsplanen fremgår af bilag 4.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023
- Land- og Byudviklingsudvalget 9. marts 2023

- Økonomiudvalget 21. marts 2023
- Haderslev Kommunalbestyrelse 28. marts 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Dagsordenspunkt - Igangsætning - udarbejdelse af kommuneplantillæg 08-2021

Dagsordenspunkt - opsamling på debatfase

Kommuneplantillæg 8-2021 - Forslag til politisk behandling

Tidsplan

Punkt 58: Igangsætning af planproces for et nyt erhvervsområde ved E45, Haderslev Nord

23/3667

Sagsresume

Beslutning om igangsætning af kommuneplantillæg og lokalplan for et erhvervsområde ved Moltrup Landevej/Bramhalevej, Bramdrup. Ansøger er et projektudviklingsselskab, der ønsker at udvikle et nyt erhvervsområde ved motorvejen E45. Med det nye plangrundlag vil der blive åbnet mulighed for etablering af større logistik og transporttunge virksomheder samt servicefaciliteter som for eksempel fastfood restaurant og el ladestandere.

Udarbejdelse af plangrundlaget indgår som et konkret handlingselement i ”Handleplan 2023” for erhvervspolitikken, der blev godkendt i Vækst- og Udviklingsudvalget i december 2022. Handleplanen er en opfølgning på Haderslev Kommunes Erhvervspolitik 2023-2026, der skal sikre, at ambitionerne i erhvervspolitikken bliver omsat til konkrete handlinger.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- udarbejdelse af kommuneplantillæg og lokalplan for et nyt erhvervsområde ved Moltrup Landevej/Bramhalevej, Bramdrup igangsættes

Sagsfremstilling

Et projektudviklingsselskab har ansøgt om udarbejdelse af plangrundlag for et nyt erhvervsområde ved Motorvej E45, afkørsel nr. 67 (Haderslev Nord – Moltrup Landevej/Bramhalevej).

Arealet er i Kommuneplan 2021 medtaget som perspektivareal. Det vil sige, at det på nuværende tidspunkt ikke indgår som et konkret arealudlæg. Lokalplanlægning for et erhvervsområde forudsætter derfor, at der sideløbende udarbejdes et kommuneplantillæg.

Forud for offentliggørelse af et forslag til kommuneplantillæg med en efterfølgende debatfase skal der udarbejdes et debatmateriale og indkaldes ideer og forslag til den forestående planlægning. Høringsperioden her er minimum 4 uger.

Det samlede perspektivareal vest for motorvejen er på ca. 37 ha. Et kommuneplantillæg vil omfatte hele arealet. Lokalplanarbejdet forventes opdelt i to etaper, hvor den første etape indeholder et område på ca. 21 ha. Projektudvikler har fremsendt forslag til hovedgreb og overordnet bebyggelsesplan for det samlede område, se lokalplangrundlaget - bilag 1.

Hele området skal være forbeholdt til distributions-, administrations- og lagervirksomheder, der genererer et stort antal transporter, og som derfor stiller særlige krav til tilgængeligheden til motorvejsnettet. Herudover kan en del af området mod sydøst planlægges anvendt til servicefaciliteter som for eksempel fastfood-restauranter, ladestandere m.v.

Kommunens erhvervspolitik fra 2023 ”Erhverv i vækst” har fokus på, at der skal være attraktive rammer til vækst, blandt andet gennem et bredt udbud af erhvervsjord. Udvikling af erhvervsområdet ved Haderslev Nord er et fokusområde i

denne sammenhæng. I ”Handleplan 2023” for erhvervspolitikken indgår derfor som et mål, at kommune- og lokalplanlægning for et nyt erhvervsområde ved Haderslev Nord er politisk vedtaget inden udgangen af 2023.

Der er udarbejdet en tidsplan for planarbejdet, se bilag 2. Forslag til kommuneplantillæg og lokalplan til offentliggørelse forventes politisk behandlet i juni 2023.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. marts 2023.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Bilag

Lokalplangrundlag

Tidsplan for lokalplan

Punkt 59: Udkast til ny Uddannelsespolitik 2023-2026

22/16718

Sagsresume

Vækst- og Udviklingsudvalget sender udkast til ny Uddannelsespolitik 2023-2026 i høring i fagudvalgene.

Uddannelsespolitikken sætter retningen for de kommende års arbejde med at opnå Kommunalbestyrelsens 2030-ambition om 250 flere i uddannelse.

Uddannelsespolitikken vil blive fulgt op af en konkret handleplan.

Vækst- og Udviklingsudvalget opfordrer udvalget til at drøfte uddannelsespolitikken og sammenhængen til udvalgets arbejde, samt bidrager med input til udkastet eller den efterfølgende handleplan.

Fagudvalgenes input vil indgå i Vækst- og Udviklingsudvalgets videre arbejde med Uddannelsespolitikken og handleplanen. Det forventes, at Uddannelsespolitikken skal behandles i Kommunalbestyrelsen den 2. maj 2023.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Udvalget drøfter udkast til Uddannelsespolitik 2023-2026

Sagsfremstilling

I forlængelse af Kommunalbestyrelsens vækstindsats er der udarbejdet et udkast til en Uddannelsespolitik. Politikken skal bidrage til at opnå 2030-ambitionen om 250 flere i uddannelse. Allerede i 2025 er der et delmål om 100 flere i uddannelse.

Vækstindsatsen er delt i tre sammenhængende spor og Uddannelsespolitikken skal derfor ses i sammenhæng med den Erhvervs politik og Bosætningspolitik som Kommunalbestyrelsen også har vedtaget.

Uddannelsespolitikken er udarbejdet med input fra bl.a. Råd for Uddannelse, der har bidraget med anbefalinger til uddannelsespolitikken, og til hvordan 2030-ambitionen kan opnås.

På baggrund af input og udvalgets drøftelser, er der to fokusområder i politikken:

- Flere i uddannelse
- Sammenhæng med arbejdsmarkedet

Under flere i uddannelse er målet at få flere med hele vejen fra uddannelse til job. Samtidig skal der arbejdes for et bredt udbud af uddannelser, så der også i fremtiden kan tiltrækkes flere unge studerende.

For at skabe større sammenhæng med arbejdsmarkedet, lægges der op til kobling til erhvervslivets efterspørgsel, Forsvaret og behovet for flere på velfærdsuddannelserne. Uddannelsespolitikken har også et stærkt fokus på efteruddannelse og livslang læring.

I Uddannelsespolitikken er der særlig opmærksomhed omkring behovet for at skabe et attraktivt unge- og studiemiljø. For at lykkes med den ambition skal der arbejdes med flere dimensioner. Helt konkret lægges der op til, at der i de kommende år arbejdes med:

- Stærke uddannelses tilbud
- Attraktive fysiske rammer
- Levende studiemiljø
- Tydelig sammenhæng til arbejdsmarkedet

For at understøtte Haderslev som attraktiv studieby, er ambitionen om et campus-samarbejde også en central del af uddannelsespolitikken.

Uddannelsespolitikken følges op med konkrete handleplaner.

Procedure

Ungeudvalget den 2. marts 2023

Senior- og Sundhedsudvalget den 2. marts 2023

Teknik- og Klimaudvalget den 6. marts 2023

Social- og Handicapudvalget den 7. marts 2023

Land- og Byudviklingsudvalget den 9. marts 2023

Beskæftigelses- og Borgerserviceudvalget den 9. marts 2023

Børne- og Familieudvalget den 20. marts 2023

Kultur- og Fritidsudvalget den 23. marts 2023

Beslutning i Senior- og Sundhedsudvalget den 02-03-2023

Senior- og Sundhedsudvalget anerkender formålene med Uddannelsespolitikken om, at få flere i uddannelse og skabe sammenhæng med arbejdsmarkedet.

Udvalget lægger særligt vægt på styrkelse af velfærdsuddannelserne og mulighederne for at samarbejde tæt med disse – særligt i forhold til at imødegå de aktuelle og fremtidige ressourcudfordringer på Senior- og Sundhedsområdet. Her er der særligt ønske om at styrke overgangene, vejledningen og mindske frafald på uddannelserne, ligesom udvalget stiller sig tilrådighed i forhold til praktikpladser, mentorordninger m.m. på udvalgets ansvarsområde

Udvalget ser frem til en konkret handleplan og bidrager gerne aktivt til samarbejdet omkring denne.

Beslutning i Ungeudvalget den 02-03-2023

Ungeudvalget ser frem til samarbejdet med Vækst- og Udviklingsudvalget om at udvikle konkrete handleplaner omkring campus, uddannelses- og erhvervsvejledningen og den sammenhængende ungeindsats (KUI).

Udvalget opfordrer til, at input der kommer frem på temamødet den 28. marts indgår i høringen.

Fraværende:

Jens Friis Felber

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Drøftet og taget til efterretning.

Fraværende:

Helene Hellesø Appel

Bilag

Uddannelsespolitik 2023-2026_H

Fraværende Helene Hellesø Appel

Punkt 60: Ankenævns- og domsafgørelser

16/5487

Sagsresume

Orientering om ankenævns- og domsafgørelser vedrørende sager i Teknik og Klima.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Liste over sager, hvor der er truffet afgørelse, er vedlagt som bilag.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 6. februar 2023

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 06-03-2023

Godkendt.

Fraværende:

Helene Hellesø Appel

Bilag

Skema med afgørelser til TKU 6. marts 2023

Afgørelse vedr. landzonetilladelse

Fraværende Helene Hellesø Appel

Punkt 61: Lukket: Politianmeldelser

14/11046

Godkendt.

Fraværende Helene Hellesø Appel

Punkt 62: Underskriftsside